Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vakuutusyhtiölain muuttamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vakuutusyhtiölakia, työeläkevakuutusyhtiöistä annettua lakia, vakuutusten tarjoamisesta annettua lakia ja vakuutussopimuslakia.

Esityksessä ehdotetaan tarkennettavaksi vakuutusyhtiölaissa Finanssivalvonnan tiedonantovelvollisuuksia muille valvontaviranomaisille ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle eräissä tilanteissa. Kyse on tällöin toimilupahakemuksista tilanteissa, joissa tarkoituksena on rajat ylittävän vakuutusten tarjoamisen harjoittaminen, vakuutusyhtiön rahoitusedellytysten heikentymistä tai kehittymässä olevia riskejä koskevista tiedoista sekä eräistä sisäisiä malleja koskevista tiedoista. Esityksessä ehdotetaan myös säädettäväksi nimenomaisesti Finanssivalvonnan oikeudesta perustaa toimivaltaisten valvojien välinen yhteistoimintafoorumi sekä oikeudesta osallistua sellaisen toimintaan, jos sellaisen perustaa jokin muu valvontaviranomainen.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan täydennettäväksi vakuutusyhtiölain vakuutusmatemaatikkojen kelpoisuusvaatimuksia eurooppalaista kehitystä vastaavalla tavalla. Tarkennettavaksi ehdotetaan myös säännöksiä tasoitusmäärän ja volatiliteettikorjauksen laskennan yksityiskohdista.

Esityksessä ehdotetaan tehtäväksi myös vähäisiä, lähinnä teknisluonteisia tarkistuksia työeläkevakuutusyhtiöistä annettuun lakiin, vakuutusten tarjoamisesta annettuun lakiin ja vakuutussopimuslakiin.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ....1
PERUSTELUT....3
1 Asian tausta ja valmistelu....3
1.1 Tausta....3
1.2 Valmistelu....4
2 EU-säädösten tavoitteet ja pääasiallinen sisältö....6
3 Nykytila ja sen arviointi....10
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset....13
4.1 Keskeiset ehdotukset....13
4.2 Pääasialliset vaikutukset....14
5 Lausuntopalaute....16
6 Säännöskohtaiset perustelut....18
6.1 Vakuutusyhtiölaki....18
6.2 Laki työeläkevakuutusyhtiöistä....25
6.3 Laki vakuutusten tarjoamisesta....25
6.4 Vakuutussopimuslaki....25
7 Voimaantulo....25
LAKIEHDOTUKSET....26
1. Laki vakuutusyhtiölain muuttamisesta....26
2. Laki työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 1 §:n muuttamisesta....32
3. Laki vakuutusten tarjoamisesta annetun lain muuttamisesta....33
4. Laki vakuutussopimuslain 5 d §:n muuttamisesta....35
LIITTEET....36
RINNAKKAISTEKSTIT....36
1. Laki vakuutusyhtiölain muuttamisesta....36
2. Laki työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 1 §:n muuttamisesta....46
3. Laki vakuutusten tarjoamisesta annetun lain muuttamisesta....47
4. Laki vakuutussopimuslain 5 d §:n muuttamisesta....49
MUUT LIITTEET....50
LIITE. TÄYTÄNTÖÖNPANOTAULUKKO....50

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Euroopan finanssivalvojien järjestelmän uudistaminen ja Solvenssi II -direktiivi

Euroopan finanssivalvojien järjestelmä käsittää kolme Euroopan valvontaviranomaista eli Euroopan pankkiviranomaisen (EBA), Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen (EIOPA) sekä Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (ESMA), jotka valvovat ja antavat määräyksiä yksittäisille aloille ja laitoksille. Lisäksi Euroopan järjestelmäriskikomitea valvoo koko rahoitusjärjestelmää ja yhteensovittaa EU:n rahoitusvakauspolitiikkaa.

Euroopan rahoitus- ja vakuutusalan valvontaviranomaisten toimintaa koskevan uudistuksen yhteydessä Euroopan parlamentti ja neuvosto ovat hyväksyneet loppuvuodesta 2019 muun muassa vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/138/EY (Solvenssi II) muuttamista koskevan direktiivin [Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/2177 vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun direktiivin 2009/138/EY (Solvenssi II), rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin 2014/65/EU sekä rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen annetun direktiivin (EU) 2015/849 muuttamisesta, jäljempänä *muutosdirektiivi*]. Muutosdirektiivi on tullut voimaan 30.12.2019. Jäsenvaltioiden on sovellettava 2 artiklan 1 kohdan säännöksiä viimeistään 1.7.2020 ja muita 2 artiklan säännöksiä 30.6.2021 alkaen.

Solvenssi II -direktiivin täytäntöönpanoa tarkentavat säännökset

Euroopan komissio on kevät-kesällä 2019 kiinnittänyt sosiaali- ja terveysministeriön huomiota tarpeeseen tarkentaa alkuperäisen Solvenssi II -direktiivin 77 d ja 138 artiklan eräiden kohtien täytäntöönpanoa. Ehdotuksiin on suhtauduttu rakentavasti.

Vakuutusten tarjoamisesta annetun direktiivin mukaisten vähimmäismäärien tarkistaminen

Vakuutusten tarjoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/97 (jäljempänä myös *IDD-direktiivi*) 10 artiklan 4 kohdan mukaan vakuutus- ja jälleenvakuutusedustajalla on oltava ammatillisesta virheestä tai laiminlyönnistä aiheutuvan korvausvastuun kattamiseksi koko unionin alueella voimassa oleva ammatillinen vastuuvakuutus tai muu vastaava vakuus, jonka määrä on vähintään 1 250 000 euroa kutakin vahinkoa kohden ja yhteensä 1 850 000 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohden. IDD-direktiivin 10 artiklan 6 kohdan toisen alakohdan b alakohdassa säädetään lisäksi eräistä vähimmäismääristä, jotka Suomi on valinnut olla panematta täytäntöön, eivätkä näiden vähimmäismäärien muutokset siten koske Suomea.

IDD-direktiivin 10 artiklan 7 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan 10 artiklan 4 ja 6 kohdassa tarkoitettuja määriä tarkistetaan säännöllisesti EU:n tilastotoimisto Eurostatin julkaisemassa Euroopan kuluttajahintaindeksissä tapahtuneiden muutosten ottamiseksi huomioon. Ensimmäinen tarkastelu kattaa ajanjakson 31. joulukuuta 2017 asti, ja sitä seuraavat tarkistukset tehdään sen jälkeen viiden vuoden välein.

IDD-direktiivin 10 artiklan 7 kohdassa siirretään Euroopan komissiolle toimivalta hyväksyä delegoituja säädöksiä, joilla tarkistetaan 10 artiklan 4 ja 6 kohdassa tarkoitettua euromääräistä

vähimmäismäärää sen jälkeen, kun Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen on toimittanut teknisten sääntelystandardien luonnokset.

Komissio on antanut keväällä 2019 delegoidun asetuksen (EU) 2019/1935 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/97 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse teknisistä sääntelystandardeista, joilla tarkistetaan ammatillisten vastuuvakuutusten sekä vakuutus- ja jälleenvakuutusedustajien taloudellisen kantokyvyn euromääräisiä vähimmäismääriä (jäljempänä myös *IDD-muutosasetus*), jonka nojalla tarkistetaan IDD-direktiivin 10 artiklan 4 ja 6 kohdassa tarkoitettuja vähimmäismääriä. IDD-muutosasetus on tullut voimaan 12.12.2019, ja sitä sovelletaan 12.6.2020 alkaen.

1.2 Valmistelu

EU-säädösten valmistelu

Euroopan finanssivalvojien järjestelmän uudistaminen ja Solvenssi II -direktiivi

Komissio on antanut syyskuussa 2017 ehdotukset Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksiksi Euroopan valvontaviranomaisten perustamisesta annettujen asetusten ja eräiden muiden asetusten muuttamisesta sekä direktiiviksi vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun direktiivin muuttamisesta ja rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin muuttamisesta (COM(2017) 536 final; COM(2017) 537 final; COM(2017) 538 final; COM(2017) 539 final). Syyskuussa 2018 komissio on täydentänyt alkuperäisiä ehdotuksiaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen torjuntaa koskevilla ehdotuksillaan.

Komissio on ehdottanut lainsäädännöllisiä toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on ollut vahvistaa eurooppalaisten finanssimarkkinoiden valvontaa sekä Euroopan valvontaviranomaisten ja järjestelmäriskikomitean asemaa. Näin on samalla haluttu edistää pääomamarkkinaunionin kehittämistä ja yhteismarkkinoiden toimintaa sekä finanssimarkkinoiden yhdentymistä ja rajat ylittävää rahoitustoimintaa.

Komission ehdotukset, vaikutusarviot ja muut liitännäisasiakirjat sekä saadut ulkopuoliset palautteet ovat saatavilla englanniksi komission verkkosivuilla (https://ec.europa.eu/info/publications/170920-esas-review_en, viitattu 16.1.2020).

Euroopan parlamentti ja neuvosto ovat saavuttaneet maaliskuussa 2019 poliittisen yhteisymmärryksen EU:n rahoitusmarkkinoita koskevan eurooppalaisen valvontajärjestelmän uudistuksen keskeisistä osista, jotka kattavat myös rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan.

Neuvoston työryhmävaiheessa asiaa ja sen etenemistä on käsitelty eduskunnassa U-kirjelmän perusteella (U 62/2017 vp –TaVL 53/2017 vp – SuVEK 135/2017 vp) sekä U-jatkokirjelmän perusteella (UJ 21/2018 vp – TaVL 59/2018 vp – SuVEK 142/2018 vp – SuVEK 182/2018 vp – SuVEK 191/2018 vp). Vakuutusalan osalta U-kirjelmässä on kiinnitetty huomiota siihen, että kun suomalaisten vahinkovakuutusyhtiöiden vastuista huomattava osa liittyy kansallisiin lakisääteisiin vakuutuslajeihin, EIOPA:lle kaavaillut lisävalvontavaltuudet edellyttävät Finanssivalvonnalta aktiivista yhteistyötä EIOPA:n kanssa. Valtioneuvoston näkemyksen mukaan EIOPA:n valvontaroolia on siksi tullut arvioida hieman eri lähtökohdista kuin ESMA:n ja EBA:n valvontarooleja. Valtioneuvosto on kuitenkin ollut valmis hyväksymään ehdotuksen sillä edellytyksellä, että sääntelytaakka ei käsillä olleen ehdotuksen myötä olennaisesti lisäänny. Myös EIOPA:n kasvavan roolin vaikutukset on tullut selvittää sekä valtuuksien täsmällisyys ja

tarkkarajaisuus varmistaa neuvoston työryhmässä (TaVL 53/2017 vp, s. 15). Asiaan on neuvoston työryhmässä kiinnitetty huomiota mm. siten, että Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/79/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1094/2010 (jäljempänä myös *EIOPA-asetus tai Euroopan vakuutusvalvonta-asetus*) asioista on pyritty säätämään komission ehdotusta tarkemmin. Neuvoston työryhmässä EIOPA-asetuksesta on myös siirretty eräitä säännöksiä Solvenssi II -direktiiviin, jossa vakuutusalaa koskevista on oikeuksista ja velvollisuuksista on tarkoituksenmukaisinta säätää ja jossa Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen ja kansallisten valvontaviranomaisten, eli Suomessa Finanssivalvonnan, tehtävistä ja valtuuksista on säädetty verrattain yksityiskohtaisesti.

Vakuutusten tarjoamisesta annetun direktiivin mukaisten vähimmäismäärien tarkistaminen

IDD-direktiivin 10 artiklan 7 kohdan mukaan vakuutusedustajia koskevien vähimmäismäärien tarkistaminen on tehtävä määräajoin. IDD-muutosasetuksella varmistetaan vähimmäismäärien johdonmukainen yhdenmukaistaminen ja riittävä kuluttajansuoja koko EU:ssa.

Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen järjesti EIOPA-asetuksen 10 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan mukaisesti julkisen kuulemisen IDD-direktiiviä koskevien teknisten sääntelystandardien luonnoksista. Kuulemisasiakirja julkaistiin kyseisen viranomaisen verkkosivuilla 1.2.2018, ja kuuleminen päättyi 27.4.2018. Lisäksi Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen pyysi vakuutus- ja jälleenvakuutusalan osallisryhmää antamaan palautetta teknisten sääntelystandardien luonnoksista. Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen on julkaissut julkisesta kuulemisesta loppuraportin, jossa on selitetty, miten kuulemisen tulokset on otettu huomioon komissiolle toimitetuissa teknisten sääntelystandardien luonnosten lopullisissa versioissa. Raportti on saatavilla englanniksi Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen verkkosivuilla (https://eiopa.europa.eu/Publications/Consultations/EIOPA-BoS-18-286%20Final%20report%20on%20the%20Public%20Consultation%20on%20PII%20RTS.pdf#search=Regulatory%20Technical%20Standards%20base%20euro%20amounts, viitattu 16.1.2020).

Ennen teknisten sääntelystandardien lopullisten luonnosten toimittamista komissiolle Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen on analysoinut EIOPA-asetuksen 10 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan mukaisesti niistä mahdollisesti aiheutuvia kustannuksia ja hyötyjä. Se on todennut, että kuluttajansuojan paraneminen kompensoi vakuutusedustajille aiheutuvien kustannusten mahdollisen nousun. Analyysi on saatavilla englanniksi Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen verkkosivuilla teknisten sääntelystandardien lopullisen luonnoksen sisältävän asiakirjan sivuilla 9–10 (https://eiopa.europa.eu/Publications/Letters/EIOPA-18-413%20Draft%20RTS%20for%20PII.PDF#search=Draft%20Regulatory%20Technical%20Standards%20adapting%20the%20base%20euro, viitattu 7.8.2019).

Komission ehdotus IDD-direktiivin mukaisten vähimmäismäärien tarkistamiseksi on saatavilla englanniksi komission verkkosivuilla (https://ec.europa.eu/finance/docs/level-2-measures/idd-rts-2019-3448_en.pdf, viitattu 16.1.2020).

Hallituksen esityksen valmistelu

Euroopan finanssivalvojien järjestelmän uudistamisen ja Solvenssi II -direktiivin osalta hallituksen esityksen perusvalmistelu on aloitettu keväällä 2019 Euroopan parlamentin ja neuvoston poliittisesti hyväksymän muutosdirektiivitekstin ja neuvoston juristi-lingvistien säännöstekstien

pohjalta. Perusvalmistelun aikana esitysluonnosta on täydennetty säännösehdotuksilla, joissa on otettu huomioon vakuutusyhtiölain (521/2008) kansalliset muutostarpeet, eli tasoitusmäärä-säännösten tarkentaminen sekä vakuutusmatemaatikkojen yleistä kelpoisuutta koskevien vaatimusten tarkentaminen, sekä komission tekemät havainnot, jotka koskevat Solvenssi II -direktiivin 77 d ja 138 artiklan eräiden kohtien täytäntöönpanoa.

Esitysluonnosta on perusvalmistelussa lisäksi täydennetty säännösehdotuksilla, jotka koskevat IDD-muutosasetusta sekä muita aikaisemmin havaittuja teknisiä muutostarpeita.

Aikaisessa vaiheessa tapahtunut valmistelun aloittaminen on ollut perusteltua Suomen EU-neuvoston puheenjohtajuuskauden tehtävistä ja muutosdirektiivin sisältämien Solvenssi II -säännösten lyhyestä toimeenpanon aikataulusta johtuen. Direktiivien muutokset ovat Suomen näkökulmasta pääosin voimassa olevia säännöksiä tarkentavia. Täytäntöönpanovaiheessa ei ole tehty erityistä yhteistyötä komission tai toisten jäsenvaltioiden kanssa.

Lakiluonnoksesta järjestettiin laaja lausuntokierros elo-syyskuussa 2019. Lausuntokierros alkoi 22.8.2019 ja päättyi 27.9.2019. Luonnos hallituksen esitykseksi lähetettiin 32 toimijalle, jotka edustivat keskeisiä ministeriöitä, viranomaisia, elinkeinoelämää, työnantaja- ja palkansaajajärjestöjä sekä muita sidosryhmiä. Luonnos hallituksen esitykseksi, ruotsinkielinen tiivistelmä sekä muutosdirektiivin ja IDD-muutosasetuksen suomen- ja ruotsinkieliset luonnokset ovat myös olleet saatavilla lausuntopalvelu.fi -verkkosivulla sekä sosiaali- ja terveysministeriön verkkosivulla 22.8.2019 alkaen. Lausuntopyynnön saaneista toimijoista 16 antoi lausunnon. Näistä 11 toimijaa lausui tai ilmoitti, ettei toimijalla ole lausuttavaa tai huomauttamista esityksen johdosta. Muutoksia ehdotettiin viiden toimijan lausunnoissa.

Lausuntopyyntö toimitettiin lausuntokierroksen yhteydessä myös valtioneuvoston kanslian yhteydessä toimivalle lainsäädännön arviointineuvostolle, joka ei antanut esitysluonnoksesta lausuntoa.

2 EU-säädösten tavoitteet ja pääasiallinen sisältö

Euroopan finanssivalvojien järjestelmän uudistaminen ja Solvenssi II -direktiivi

Solvenssi II -direktiivi on lähtökohtaisesti täysharmonisointidirektiivi. Jäsenvaltioiden lainsäätäjille ei ole siten jätetty käytännössä juurikaan kansallista liikkumavaraa. Myöskään muutosdirektiivi ei sisällä niin sanottuja jäsenvaltio-optioita. Solvenssi II -direktiivi koskee Suomessa henki-, vahinko- ja jälleenvakuutusyhtiöitä; se ei koske työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) mukaisia työeläkevakuutusyhtiöitä.

Komission mukaan Euroopan valvontaviranomaiset osallistuvat EU:n rahoitusmarkkinoita koskevien yhtenäisten sääntöjen kehittämiseen. Säännöt myös auttavat edistämään valvonnan yhtenäistämistä valvontaviranomaisten kesken ja tehostamaan sijoittajan- ja kuluttajansuojaa. Uudella lainsäädännöllä parannetaan valvontaviranomaisten hallintovaltuuksia. Lisäksi sen avulla vahvistetaan valvontaviranomaisten valmiuksia edistää lainsäädännön ja valvonnan johdonmukaista ja yhtenäistä täytäntöönpanoa EU:ssa.

Solvenssi II -direktiivin 77 d artiklassa säädetään volatiliteettikorjauksen laskennan yksityiskohdista. Muutosdirektiivillä on muutettu 77 d artiklan 4 kohdan ensimmäistä virkettä, jossa säädetään volatiliteettikorjauksen laskennassa käytettävän riskikorjatun maamarginaalin erotuksesta. Muutosdirektiivissä erotuksen rajoja on muutettu 100 peruspisteestä 85 peruspisteeseen. Peruspisteellä tai korkopisteellä tarkoitetaan rahoitusalan kirjallisuudessa yleisesti prosenttiyksikön sadasosaa.

Muutosdirektiivissä säädetään myös nimenomaisia ilmoitusvelvollisuuksia kansallisille valvontaviranomaisille, Suomessa Finanssivalvonnalle. Muutosdirektiivin mukaisesti Finanssivalvonnan on EIOPA-asetuksen 35 artiklan 1 kohdan mukaisesti ilmoitettava Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle kaikista hakemuksista, jotka koskevat vakuutusyhtiön sisäisen mallin käyttämistä tai sen muuttamista (muutosdirektiivillä muutettavan 112 artiklan uusi 3a kohta). Muutosdirektiivin mukaisesti ryhmävalvontatilanteissa Finanssivalvonnan on viipymättä ilmoitettava sisäisen mallin käyttämistä tai muuttamista koskevan hakemuksen vastaanottamisesta muille valvontakollegioon kuuluville valvontaviranomaisille mukaan lukien Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen. Finanssivalvonnan on myös toimitettava niille täydellinen hakemus mukaan lukien vakuutusyhtiön toimittamat asiakirjat (muutosdirektiivillä muutettavan 231 artiklan 1 kohdan kolmas alakohta).

Finanssivalvonnan tai yhden tai useamman muun asianomaisen valvontaviranomaisen pyynnöstä Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen voi antaa teknistä apua EIOPA-asetuksen 8 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti Finanssivalvonnalle tai muulle asianomaiselle valvontaviranomaiselle, joka on pyytänyt apua sisäisen mallin hakemuksia koskevien päätösten osalta (muutosdirektiivillä muutettavan 112 artiklan uusi 3a kohta ja 231 artiklan 1 kohdan kolmas alakohta).

Lisäksi muutosdirektiivin mukaisesti Finanssivalvonnan on ilmoitettava eräistä rajat ylittävistä tapauksista Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen lisäksi asianomaisen vastaanottavan jäsenvaltion valvontaviranomaiselle. Näin tulee toimia, jos:

- Finanssivalvonta aikoo antaa toimiluvan suomalaiselle vakuutusyhtiölle, jonka toimintasuunnitelma osoittaa, että osaa sen liiketoiminnasta harjoitetaan toisessa jäsenvaltiossa palvelujen tarjoamisen vapauden tai sijoittautumisvapauden perusteella ja tällä toiminnalla on todennäköisesti merkitystä vastaanottavan jäsenvaltion markkinoille (muutosdirektiivillä lisättävän uuden 152 a artiklan 1 kohta); tai

- Finanssivalvonta havaitsee, että suomalaisen vakuutusyhtiön rahoitusedellytykset heikentyvät tai vakuutusyhtiö aiheuttaa muita kehittymässä olevia riskejä toisessa jäsenvaltiossa palvelujen tarjoamisen vapauden tai sijoittautumisvapauden perusteella harjoittamansa liiketoiminnan vuoksi ja että rahoitusedellytysten heikentymisellä tai kehittymässä olevilla riskeillä voi olla rajat ylittäviä vaikutuksia (muutosdirektiivillä lisättävän uuden 152 a artiklan 2 kohta).

Vastaanottavan jäsenvaltion valvontaviranomaisena Finanssivalvonta voi tehdä ilmoituksen asianomaisen kotivaltion valvontaviranomaiselle myös, jos Finanssivalvonnalla on vakavia ja perusteltuja huolenaiheita kuluttajansuojaan liittyen (muutosdirektiivillä lisättävän uuden 152 a artiklan 2 kohta).

Muutosdirektiivin johdantokappaleen 7 mukaan rajat ylittävän vakuutustoiminnan merkittävyyttä arvioitaessa on otettava huomioon vuotuinen bruttomääräinen vakuutusmaksutulo vastaanottavassa jäsenvaltiossa verrattuna kyseisen vakuutusyrityksen koko vuotuiseen bruttomääräiseen vakuutusmaksutuloon, vaikutukset vakuutuksenottajien suojaan vastaanottavassa jäsenvaltiossa ja kyseisen vakuutusyrityksen sivuliikkeen tai toiminnan vaikutukset vastaanottavan jäsenvaltion markkinoihin palvelujen tarjoamisen vapauden osalta.

Edellä tarkoitettujen ilmoitusten on oltava riittävän yksityiskohtaisia siten, että Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen ja asianomaisten jäsenvaltioiden valvontaviranomaiset voivat tehdä asianmukaisen arvioinnin (muutosdirektiivillä lisättävän uuden 152 a artiklan 3 kohta).

Edellä tarkoitetut ilmoitukset eivät rajoita vakuutusyrityksen kotivaltion ja vastaanottavan jäsenvaltion valvontaviranomaisten Solvenssi II -direktiivissä säädettyä valvontaa koskevaa toimeksiantoa (muutosdirektiivillä lisättävän uuden 152 a artiklan 4 kohta).

Solvenssi II -direktiivin uuden 152 b artiklan mukaan Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen voi tietyin säädetyin edellytyksin omasta aloitteestaan tai asianomaisen valvontaviranomaisen pyynnöstä perustaa yhteistoimintafoorumin ja koordinoida eli sovittaa yhteen sen toimintaa, jos Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisella on perusteltua syytä olla huolissaan vakuutuksenottajille aiheutuvista kielteisistä vaikutuksista vakuutusyrityksen toiminnassa (muutosdirektiivillä lisättävän uuden 152 b artiklan 1 kohta). Huomioon voidaan ottaa myös kielteiset vaikutukset kolmansille osapuolille (muutosdirektiivin johdantokappale 8).

Muutosdirektiivin mukaan Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen voi perustaa yhteistoimintafoorumin, jos vakuutus- tai jälleenvakuutusyritys harjoittaa tai aikoo harjoittaa toimintaa, joka perustuu palvelujen tarjoamisen vapauteen tai sijoittautumisvapauteen ja:

a) tällaisella toiminnalla on merkitystä vastaanottavan jäsenvaltion markkinoille;

b) jos kotijäsenvaltion valvontaviranomainen on antanut Solvenssi II -direktiivin 152 a artiklan 2 kohdan mukaisen ilmoituksen rahoitusedellytysten heikentymisestä tai muista kehittymässä olevista riskeistä; tai

c) jos asia on annettu Solvenssi II -direktiivin 152 a artiklan 2 kohdan mukaisesti Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen käsiteltäväksi (muutosdirektiivillä lisättävän uuden 152 b artiklan 1 kohta).

Muutosdirektiivin mukaan myös Finanssivalvonta tai jokin muu asianomainen valvontaviranomainen voi perustaa yhteistoimintafoorumin muutosdirektiivissä säädetyistä edellytyksistä riippumatta sovittuaan asiasta kaikkien muiden asianomaisten jäsenvaltioiden valvontaviranomaisten kanssa (muutosdirektiivillä lisättävän uuden 152 b artiklan 2 kohta).

Yhteistoimintafoorumin tarkoituksena on parantaa tietojenvaihtoa ja tehostaa yhteistoimintaa eri asianomaisten valvontaviranomaisten välillä. Finanssivalvonnan on toimitettava Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen pyynnöstä kaikki tarpeelliset tiedot oikea-aikaisesti yhteistoimintafoorumin käytettäväksi, jotta se voi toimia asianmukaisesti (muutosdirektiivillä lisättävän uuden 152 b artiklan 1 ja 4 kohta).

Edellä tarkoitetun yhteistoimintafoorumin perustaminen ei rajoita vakuutusyrityksen kotivaltion ja vastaanottavan jäsenvaltion valvontaviranomaisten Solvenssi II -direktiivissä säädettyä valvontaa koskevaa toimeksiantoa (muutosdirektiivillä lisättävän uuden 152 b artiklan 3 kohta).

Yhteistoimintafoorumi on siten merkittävää rajat ylittävää vakuutustoimintaa harjoittavan vakuutusyrityksen kotivaltion ja vastaanottavan ETA-valtion valvontaviranomaisten sekä Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen erityinen tietojenvaihdon ja yhteistyön muoto. Yhteistoimintafoorumia voidaan käyttää sekä ennakoivasti varhaisessa vaiheessa että vakuutusyrityksen kohdatessa taloudellisia vaikeuksia, joilla voi olla kielteisiä vaikutuksia vakuutuksenottajiin ja kolmansiin osapuoliin. Nykyisin nämä valvontaviranomaiset ovat voineet sopia Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen tekemän päätöksen perusteella pysyväisluontoisen yhteistoimintafoorumin perustamisesta ja sen säännöistä. Kyseisen viranomaisen päätöksen mukaan tällöin on ollut pidettävä säännöllisiä kokouksia kotivaltion ja vastaanottavien ETA-valtioiden valvontaviranomaisten kesken sekä tarvittaessa valvottavan vakuutusyrityksen edustajien kesken. Kotivaltion ja vastaanottavien ETA-valtioiden valvontaviranomaisten on ollut annettava

toisilleen säännöllisesti tietoa valvottavasta vakuutusyrityksestä, sen sivuliikkeistä ja paikallisista markkinoista. Valvontaviranomaisten on myös tullut sopia tehtävien jakamisesta ja delegoinnista. Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen päätös on saatavilla englanniksi kyseisen viranomaisen verkkosivuilla (EIOPA 2017, s. 41 ja 42: Decision on the collaboration of the insurance supervisory authorities, EIOPA-BoS-17/014, 30 January 2017: https://eiopa.europa.eu/Publications/Protocols/EIOPA-BoS-17-014%20Decision%20on%20the%20collaboration%20of%20the%20insurance%20supervisory%20authorities.pdf, viitattu 16.1.2020). Tiettävästi sopimusperusteisen järjestelmän ongelmana on ollut, että yhteistoimintafoorumin toimintaan osallistuminen ei ole ollut valvontaviranomaisille pakollista. Muutosdirektiivin eräänä tarkoituksena on antaa nykyisille ja tuleville yhteistoimintafoorumeille vahva oikeudellinen perusta.

Lisäksi muutosdirektiivin nojalla tehdään eräitä lähinnä teknisluonteisina pidettäviä säännösten muutoksia ja kumoamisia (muutosdirektiivillä muutettavan 231 artiklan 3 kohdan kolmas alakohta, 237 artiklan 3 kohdan kolmas alakohta ja 248 artiklan 4 kohdan kolmas alakohta).

Solvenssi II -direktiivin täytäntöönpanoa tarkentavat säännökset

Komissio on kiinnittänyt Suomen osalta huomiota Solvenssi II -direktiivin 77 d artiklan seuraaviin säännöksiin:

- Riskittömien korkojen volatiliteettikorjaus vastaa 65:tä prosenttia riskikorjatusta valuuttamarginaalista (artiklan 3 kohdan ensimmäinen alakohta).

- Riskikorjattu valuuttamarginaali lasketaan erotuksena 77 d artiklan 2 kohdassa tarkoitetun marginaalin ja kyseisen marginaalin sen osuuden välillä, joka perustuu realistiseen arvioon omaisuuseriin liittyvästä odotetusta tappiosta tai odottamattomasta luottoriskistä taikka muusta riskistä (artiklan 3 kohdan toinen alakohta).

- Volatiliteettikorjausta sovelletaan vain niihin asiaankuuluviin korkokäyrän riskittömiin korkoihin, joita ei johdeta ekstrapoloimalla 77 a artiklan mukaisesti. Asiaankuuluvien korkokäyrän riskittömien korkojen ekstrapolointi perustuu näihin korjattuihin riskittömiin korkoihin (artiklan 3 kohdan kolmas alakohta).

- Poiketen siitä, mitä 101 artiklassa säädetään, vakavaraisuuspääomavaatimus ei saa kattaa volatiliteettikorjauksen muutoksista johtuvaa oman perusvarallisuuden tappioriskiä (artiklan 6 kohta).

Samoin komissio on kiinnittänyt Suomen osalta huomiota myös Solvenssi II -direktiivin 138 artiklan 4 kohdan toisen alakohtaan, jonka mukaan tätä kohtaa sovellettaessa Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen toteaa jäsenvaltion toimivaltaisen valvontaviranomaisen pyynnöstä poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaolon, sanotun kuitenkaan rajoittamatta asetuksen (EU) N:o 1094/2010 18 artiklan mukaisia Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen valtuuksia. Kyseinen valvontaviranomainen voi esittää pyynnön, jos vakuutus- tai jälleenvakuutusyritykset, joiden osuus markkinoista tai asianomaisista vakuutuslajeista on merkittävä, eivät todennäköisesti pysty täyttämään jotakin artiklan 3 kohdassa säädetyistä vaatimuksista. Poikkeuksellinen epäsuotuisa tilanne on olemassa, kun yksi tai useampi seuraavista perusteista vaikuttaa vakavasti tai epäsuotuisasti sellaisten vakuutus- tai jälleenvakuutusyritysten taloudelliseen asemaan, joiden osuus markkinoista tai asianomaisista vakuutuslajeista on merkittävä:

a) odottamaton, voimakas ja vakava häiriö rahoitusmarkkinoilla;

b) pitkään alhainen korkotaso;

c) merkittävästi vaikuttava katastrofitapahtuma.

Vakuutusten tarjoamisesta annetun direktiivin mukaisten vähimmäismäärien tarkistaminen

IDD-direktiivi on vähimmäisharmonisointidirektiivi. Jäsenvaltiot voivat säätää tiukempia vaatimuksia kuin IDD-direktiivissä on säädetty. IDD-direktiiviä sovelletaan henki-, vahinko- ja jälleenvakuutusyrityksiin sekä pää- ja sivutoimisiin vakuutusedustajiin, joita Suomessa ovat asiamiehet ja vakuutusmeklarit. Suomessa vastuuvakuutuksen vähimmäismääriä koskevat säännökset koskevat vain vakuutusmeklareita.

IDD-muutosasetuksen ensimmäisen johdantokappaleen mukaan EU:n tilastotoimiston (Eurostat) Euroopan unionille tuottama Euroopan kuluttajahintaindeksi on noussut 4,03 prosenttia aikavälillä 1.1.2013–31.12.2017. Tämän vuoksi IDD-direktiivissä tarkoitetut vähimmäismäärät on tarkistettava vastaamaan kyseistä prosentuaalista nousua.

On perusteltua, että vakuutuksenottajien suojaamiseksi tarkoitetun vakuutusmeklarin vastuuvakuutuksen vähimmäismääriä ja muita IDD-direktiivissä tarkoitettuja vähimmäismääriä ylläpidetään vähintään siten, että vastuuvakuutusten suojan taso ei heikenny rahan arvon laskun eli inflaation johdosta.

3 Nykytila ja sen arviointi

Euroopan finanssivalvojien järjestelmän uudistaminen ja Solvenssi II -direktiivi

Siltä osin kuin muutosdirektiivin säännökset koskevat Solvenssi II -direktiivin 77 d artiklassa tarkoitetun volatiliteettikorjauksen laskemista, kansallisessa laissa ei ole asiaa koskevia säännöksiä. Direktiivin 77 d artikla on lakiteknisesti osittain epäselvästi kirjoitettu, koska volatiliteettikorjauksen laskemista koskevaa vastuuta ei ole nimenomaisesti ja yksiselitteisesti osoitettu minkään toimijan tehtäväksi. Suomi on pitänyt lähtökohtana direktiivin täytäntöönpanossa sitä, että Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen vahvistaa ja julkaisee kunkin asiaankuuluvan valuutan osalta vähintään neljännesvuosittain asiaankuuluvan kansallisen vakuutusmarkkinan osalta 77 d artiklan 1 kohdassa tarkoitetun asiaankuuluvan riskittömän korkokäyrän volatiliteettikorjauksen (77 e artiklan 1 kohdan c alakohta). Siten Suomessa on tulkittu, että direktiivin 77 d artiklassa tarkoitetun volatiliteettikorjauksen laskeminen, vahvistaminen ja julkaiseminen ovat Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen tehtäviä, eikä kansallisessa laissa ole ollut tarpeen säätää asiasta. Suomella ei ole kuitenkaan estettä säätää asiasta kansallisesti.

Siltä osin kuin muutosdirektiivin säännökset koskevat Solvenssi II -direktiivin 112 artiklan 3a kohdassa ja 231 artiklan 1 kohdan kolmannessa alakohdassa tarkoitettuja ilmoitusvelvollisuuksia, jotka liittyvät sisäisiin malleihin ja niiden muutoksiin, voimassa olevan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 52 §:ssä on säädetty yleinen säännös tietojenvaihdosta ja ryhmävalvonnan osalta lisäksi erityissäännös 65 §:ssä. Muutosdirektiivin sisäisiin malleihin kohdennettujen yksityiskohtaisten säännösten vuoksi asiasta on tarpeen säätää nykyistä tarkemmin vakuutusyhtiölaissa. Ryhmävalvonnan osalta kyseessä on vähäinen tarkennus vakuutusyhtiölain 26 luvun 28 §:n 2 momenttiin.

Siltä osin kuin kyse on tietyissä rajat ylittävissä tilanteissa tapahtuvista valvontaviranomaisten välisistä ilmoitusvelvollisuuksista, voimassa olevan Finanssivalvonnasta annetun lain 52 §:ssä

on säädetty yleinen säännös tietojenvaihdosta ja ryhmävalvonnan osalta lisäksi erityissäännös 65 §:ssä. Lisäksi Finanssivalvonnasta annetun lain 55 §:n ensimmäisen virkkeen mukaan Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa isäntävaltion valvontaviranomaiselle valvottavan sivuliikkeen perustamisesta isäntävaltioon ja palvelujen tarjoamisesta isäntävaltioon sivuliikettä perustamatta säädetään vakuutusyhtiölaissa. Vakuutusyhtiölaissa ei kuitenkaan ole muutosdirektiivissä tarkoitettuja kohdennettuja yksityiskohtaisia säännöksiä. Näistä asioista on tarpeen säätää nykyistä tarkemmin vakuutusyhtiölaissa.

Siltä osin kuin muutosdirektiivin säännökset koskevat valvontaviranomaisten välisen yhteistoimintafoorumin perustamista, kansallisessa laissa ei ole asiaa koskevia säännöksiä. Toisaalta Finanssivalvonnasta annetussa laissa tai vakuutusyhtiölaissa ei ole myöskään estetty tällaisen yhteistoimintafoorumin perustamista tai tällaisen yhteistoimintafoorumin toimintaan osallistumista.

Solvenssi II-direktiivin 248 artiklan 4 kohdan kolmannen alakohdan kumoaminen muutosdirektiivillä ei aiheuta tarvetta muuttaa kansallista lainsäädäntöä. Finanssivalvonnasta annetun lain 3 a §:n 3 ja 4 momentissa, jossa kumotussa kohdassa tarkoitetusta asiasta säädetään, ei enää nykyisin viitata vakuutus- ja työeläkevalvontaviranomaisten komiteaan (CEIOPS) vaan Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiseen.

Solvenssi II -direktiivin täytäntöönpanoa tarkentavat säännökset

Edellä kerrotulla tavalla Solvenssi II -direktiivin 77 d artiklassa tarkoitetun volatiliteettikorjauksen laskemisen, vahvistamisen ja julkaisemisen on Suomessa tulkittu olevan Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen tehtäviä. Siksi ei ole katsottu tarpeelliseksi säätää asiasta kansallisessa laissa. Komissio on tulkinnut asiaa toisin ja ehdottanut direktiivin 77 d artiklan 3 ja 6 kohdan täytäntöönpanoa kansallisessa lainsäädäntöjärjestelmässä. Suomella ei ole estettä säätää asiasta kansallisesti.

Solvenssi II -direktiivin 138 artiklan 4 kohdan osalta voimassa olevan vakuutusyhtiölain 25 luvun 5 §:n 5 momentissa ei säädetä nimenomaisesti, mikä valvontaviranomainen toteaa poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaolon. Suomessa on direktiiviä täytäntöön pantaessa tulkittu, että direktiivin mukaan siihen liittyvä toimivalta kuuluu yksiselitteisesti ja itsestään selvällä tavalla Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle, eikä kansallisessa laissa ole ollut tarpeen säätää asiasta nimenomaisesti. Suomessa on myös tulkittu, että Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen tulee ottaa viran puolesta huomioon Solvenssi II -direktiivin 138 artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetut seikat. Komission tulkinnan mukaan on varmistettava, että vain Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen voi todeta tällaisen tilanteen olemassaolon. Toisin sanoen Finanssivalvonta ei voi todeta tällaista tilannetta itsenäisesti.

Vakuutusyhtiölain 25 luvun 5 §:ssä ei ole säädetty, että Finanssivalvonta voi pyytää Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaista toteamaan poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen. Kansallisesti ei ole myöskään nimenomaisesti säädetty siinä pyynnössä huomioon otettavista seikoista, jotka vastaisivat Solvenssi II -direktiivin 138 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuja vaatimuksia. Suomessa on tulkittu, että tällainen Finanssivalvonnan yleinen toimivalta pyytää Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaista toimimaan on olemassa jo Finanssivalvonnasta annetun lain 50 §:ssä tarkoitetun yhteistyövelvoitteen nojalla. Viimeksi mainitun pykälän toisen virkkeen mukaan Finanssivalvonnan on kiinnitettävä asianmukaista huomiota myös päätöstensä mahdolliseen vaikutukseen rahoitusjärjestelmän vakauteen muissa ETA-valtioissa erityisesti kriisitilanteissa. Suomen käsityksen mukaan mainittu Finanssivalvonnasta annetun lain säännös kattaa

muitakin tekijöitä kuin direktiivin säännöksessä mainitut. Komission tulkinnan mukaan Solvenssi II -direktiivin 138 artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen suljetun listan seikkojen huomioon ottaminen tulee varmistaa.

Vakuutusyhtiölain 25 luvun 5 §:ssä ei ole säädetty nimenomaisesti, että Finanssivalvonta voi pidentää direktiivin 138 artiklassa tarkoitettua määräaikaa vain, jos artiklan 4 kohdassa tarkoitetulla tavalla Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen on ensin todennut poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaolon. Finanssivalvonnasta annetun lain 3 a §:n 3 momentin nojalla tehtäviään suorittaessaan Finanssivalvonnan on otettava huomioon sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, 2 momentissa mainituissa asetuksissa tarkoitetun Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen päätökset, ohjeet ja suositukset. Komission tulkinnan mukaan tulee varmistaa, että Finanssivalvonta tekee direktiivin 138 artiklassa tarkoitetun päätöksen määräajan pidentämisestä vain ja ainoastaan sen jälkeen, kun Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen on ensin todennut poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen, ei ilman sitä.

Komissio on tulkinnut edellä tarkoitettuja asioita toisin kuin Suomessa on tulkittu ja ehdottanut yllä mainittujen asioiden täytäntöönpanoa kansallisessa lainsäädäntöjärjestelmässä. Suomella ei ole estettä säätää asioista kansallisesti.

Vakuutusten tarjoamisesta annetun direktiivin mukaisten vähimmäismäärien tarkistaminen

Voimassa olevassa vakuutusten tarjoamisesta annetussa laissa (234/2018) vakuutusmeklarin vastuuvakuutuksen vähimmäismäärät ovat IDD-direktiivin alkuperäisellä tasolla eli vähintään 1 250 000 euroa vahinkoa kohti ja yhteensä 1 850 000 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohti.

IDD-muutosasetuksessa säädetään, että vastuuvakuutuksen määrän on oltava vähintään 1 300 380 euroa vahinkoa kohti ja yhteensä 1 924 560 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohti. Vakuutusten tarjoamisesta annettua lakia on tarpeen muuttaa vähintään IDD-direktiivin muutoksia vastaavasti.

Muut kansalliset säädöstarpeet: tasoitusmääräsäännösten tarkentaminen sekä vakuutusmatemaatikkoja koskevat edellytykset

Vakuutusyhtiölain 9 luvun 3 §:n mukaan vahinkovakuutusyhtiöllä tulee olla korvausvastuun osana tasoitusmäärä. Tasoitusmäärällä on tavoitemäärä ja tavoitemäärästä riippuva enimmäismäärä. Luvun 5 §:n 1 momentin mukaan tasoitusmäärän tavoitemäärä on lain 11 luvun mukainen yhtiön vakavaraisuuspääomavaatimus, jossa otetaan huomioon vain vakuutusriskiosioiden pääomavaatimukset ja vastapuoliriski menevän jälleenvakuutuksen vastapuoliriskin pääomavaatimuksen osalta. Lain 25 luvun 4 §:n 1 momentin mukaan Finanssivalvonta voi korottaa vakuutusyhtiön vakavaraisuuspääomavaatimusta, jos esimerkiksi vakuutusyhtiön riskiprofiili poikkeaa merkittävästi vakavaraisuuspääomavaatimuksen perusoletuksista. Lain 9 luvussa ei kuitenkaan nimenomaisesti säädetä, että mahdollinen vakavaraisuuspääomavaatimuksen korotus pitäisi ottaa huomion tasoitusmäärän tavoitemäärää määritettäessä, vaikka tätä voidaan pitää johdonmukaisena.

Vakuutusyhtiölain 9 luvun 5 c §:n 1 momentin mukaan tasoitusmäärälle on hyvitettävä korkoa. Tasoitusmäärälle hyvitettävä korko ei saa ylittää Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen julkaiseman korkokäyrän euron viiden vuoden korkoa. On osoittautunut, että tämä korko voi olla myös negatiivinen. Negatiivista korkoa ei kuitenkaan voida pitää suotavana tasoitusmäärän reaaliarvon säilymistä ajatellen.

Vakuutusyhtiölain 31 luvun 5 §:ssä säädetään vakuutusmatemaatikon kelpoisuudesta. Kelpoisuusvaatimukset perustuvat eurooppalaiseen aktuaarikoulutuskehikkoon. Tätä kehikkoa ollaan nyt muuttamassa. Laissa säädettyjä kelpoisuusvaatimuksia on syytä muuttaa, jotta muuttunut kehikko voitaisiin ottaa vaatimuksissa huomioon.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Euroopan finanssivalvojien järjestelmän uudistaminen ja Solvenssi II -direktiivi

Esityksessä ehdotetaan tarkennettaviksi vakuutusyhtiölain säännöksiä Finanssivalvonnan ilmoitusvelvollisuudesta sisäisiä malleja ja niiden muutoksia koskevien hakemusten osalta sekä muutosdirektiivissä tarkoitettujen rajat ylittävien tilanteiden osalta. Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi säännökset Finanssivalvonnan oikeudesta perustaa yhteistoimintafoorumeita sekä oikeudesta osallistua sellaisen toimintaan, jos sellaisen perustaa jokin muu valvontaviranomainen.

Solvenssi II -direktiivin täytäntöönpanoa tarkentavat säännökset

Esityksessä ehdotetaan tarkennettaviksi vakuutusyhtiölain säännöksiä volatiliteettikorjauksen laskennan yksityiskohdista.

Esityksessä ehdotetaan tarkennettaviksi Finanssivalvonnan velvollisuuksia silloin, kun kyse on poikkeuksellisen epäsuotuisan taloudellisen tilanteen toteamiseen liittyvistä menettelyistä. Ehdotetaan tarkennettavaksi, että:

- vain Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen voi todeta tällaisen tilanteen olemassaolon;

- Finanssivalvonta voi pyytää, että Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen toteaa tällaisen tilanteen olemassaolon;

- Finanssivalvonta voi määrätä tällaiseen tilanteeseen liittyvän määräajan jatkamisesta vain sillä edellytyksellä, että Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen on ensin todennut poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaolon.

Vakuutusten tarjoamisesta annetun direktiivin mukaisten vähimmäismäärien tarkistaminen

Esityksessä ehdotetaan tarkennettaviksi vakuutusten tarjoamisesta annetun lain säännöksiä vakuutusmeklarin vastuuvakuutuksen vähimmäismäärien yksityiskohdista muutettua IDD-direktiiviä vastaavalla tavalla.

Muut kansalliset säädöstarpeet: tasoitusmääräsäännösten tarkentaminen sekä vakuutusmatemaatikkoja koskevat edellytykset

Esityksessä ehdotetaan, että tasoitusmäärän tavoitemäärän laskennassa otettaisiin mahdollinen vakavaraisuuspääomavaatimuksen korotus huomioon niiden riskien osalta, jotka otetaan huomioon tasoitusmäärän tavoitemäärää määrättäessä. Lisäksi ehdotetaan, että tasoitusmäärälle hyvitettävä korko ei voisi olla negatiivinen.

Laissa säädettyjä vakuutusmatemaatikon kelpoisuusvaatimuksia ehdotetaan täydennettäväksi niin, että eurooppalainen kehitys voidaan ottaa vaatimuksissa nykyistä paremmin huomioon.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

Yleistä

Finanssivalvonnan tietojen mukaan vuonna 2019 Suomessa toimi yhteensä 45 vahinko- ja henkivakuutusyhtiötä. Näistä vahinkovakuutusta harjoittavia yhtiöitä oli 35 ja henkivakuutusta 10. Toimivia työeläkevakuutusyhtiöitä oli neljä. Finanssivalvonnan tietojen mukaan vakuutusedustajarekisterissä vakuutusmeklariyrityksiä oli 84 kappaletta.

Euroopan finanssivalvojien järjestelmän uudistaminen ja Solvenssi II -direktiivi

Ehdotukset Finanssivalvonnan ilmoitusvelvollisuuksista pääasiassa tarkentavat voimassa olevan vakuutusyhtiölain ja Finanssivalvonnasta annetun lain yleisiä yhteistyö- ja ilmoitusvelvollisuuksia koskevia säännöksiä. Finanssivalvonnan yleiset valtuudet ovat laajat jo voimassa olevassa laissa. Suomen lainsäädännön kannalta kyse on siten lähinnä vain lainsäädännön toteutuksen tavasta.

Siltä osin kuin kyse on yhteistoimintafoorumien perustamisesta, Finanssivalvonta voi perustaa tällaisen foorumin tai osallistua tällaisen foorumin toimintaan, jos sen perustaa jokin muu valvontaviranomainen. Niiden määrän kuitenkin arvioidaan pysyvän vähäisenä. Jos Finanssivalvonta osallistuu tällaisten foorumeiden toimintaan, tästä saattaa kuitenkin seurata vähäisessä määrin lisää tehtäviä ja kustannuksia, mutta niiden ei arvioida olevan merkittäviä.

Ehdotuksilla tarkennetaan voimassa olevan lainsäädännön sisältöä siten, että varmistetaan kansallisten säännösten ja EU-säännösten vastaavuus. Ehdotukset saattavat parantaa muiden ETA-valtioiden valvontaviranomaisten mahdollisuuksia tehdä yhteistyötä Finanssivalvonnan kanssa ja muuttaa menettelytapoja. Ehdotukset saattavat siten tehostaa eurooppalaisten vakuutusyritysten ja -markkinoiden valvontaa ja siten vähentää mahdollisuuksia tai kannustimia tehdä vakuutusyhtiölainsäädäntöön liittyviä rikkomuksia tai rikoksia. Ehdotuksilla ei kuitenkaan arvioida olevan käytännössä havaittavia vaikutuksia Finanssivalvonnan tai vakuutusyhtiöiden tehtäviin, kustannuksiin, tuloihin, vakavaraisuuteen, henkilöstöön tai organisaatioihin. Ehdotusten ei esimerkiksi arvioida lisäävän merkittävästi Finanssivalvonnan raportointi- tai selvitysvelvoitteita tai muita hallinnollisia tehtäviä tavalla, joka haittaisi Finanssivalvonnan varsinaista toimintaa.

Solvenssi II -direktiivin täytäntöönpanoa tarkentavat säännökset

Ehdotuksilla tarkennetaan voimassa olevan lainsäädännön sisältöä siten, että varmistetaan kansallisten säännösten ja EU-säännösten vastaavuus. Ehdotuksilla ei arvioida olevan käytännössä havaittavaa vaikutusta Finanssivalvonnan tai vakuutusyhtiöiden tehtäviin, kustannuksiin, tuloihin, vakavaraisuuteen, henkilöstöön tai organisaatioihin.

Vakuutusten tarjoamisesta annetun direktiivin mukaisten vähimmäismäärien tarkistaminen

Ehdotuksilla tarkennetaan voimassa olevan lainsäädännön sisältöä siten, että varmistetaan kansallisten säännösten ja EU-säännösten vastaavuus. Vakuutusmeklareiden tai sellaiseksi hakevien on ehdotusten voimaantulon jälkeen varmistuttava siitä, että vastuuvakuutuksen vähimmäismäärä täyttää kansallisen ja EU-lainsäädännön tarkistetut vaatimukset. Finanssivalvonnan on jatkuvan valvonnan yhteydessä varmistuttava, että vakuutusmeklarit tai sellaiseksi hakevat täyttävät kyseiset vaatimukset (vakuutusten tarjoamisesta annetun lain 8 §:n 1 momentin 6 kohta, 58 §:n 1 momentti ja 73 §:n 1 momentin 3 kohta). Ehdotuksilla ei ole tarkoitus kaventaa Finanssivalvonnan muita olemassa olevia valvontatehtäviä tai -vastuita. Ehdotuksilla ei arvioida

olevan olennaista vaikutusta Finanssivalvonnan, vakuutusyhtiöiden tai vakuutusmeklareiden tehtäviin, kustannuksiin, tuloihin, vakavaraisuuteen, henkilöstöön tai organisaatioihin.

Muut kansalliset säädöstarpeet: tasoitusmääräsäännösten tarkentaminen sekä vakuutusmatemaatikkoja koskevat edellytykset

Ehdotus, että tasoitusmäärän tavoitemäärän laskennassa otettaisiin vakavaraisuuspääomavaatimuksen korotus huomioon, voi vaikuttaa sellaisen vakuutusyhtiön tasoitumäärän tavoitemäärään ja enimmäismäärään, jolle tällainen korotus on asetettu. Tätä kautta muutos voi vaikuttaa myös sellaisen yhtiön tasoitusmäärään. Vakavaraisuuspääomavaatimuksen korottamisen yleisyyttä on vaikea arvioida, mutta lähtökohtaisesti kyseessä on poikkeuksellinen ja harvinainen toimenpide.

Vahinkovakuutusyhtiöillä oli tasoitusmäärää yhteensä 1,861 miljardia euroa vuoden 2017 lopussa ja 1,884 miljardia euroa vuoden 2018 lopussa. Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen julkaiseman korkokäyrän euron viiden vuoden korko oli vuoden 2018 lopussa 0,099 prosenttia. Koron vaikutuksesta vahinkovakuutusyhtiöiden yhteenlaskettu tasoitusmäärä on voinut muuttua jopa +1,84 miljoonaa euroa vuoden 2017 lopusta vuoden 2018 loppuun. Marraskuussa 2019 Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen julkaiseman korkokäyrän euron viiden vuoden korko oli -0,505 prosenttia. Jos vuoden 2018 lopun tasoitusmäärää korjattaisiin mainitulla korolla, muuttuisi tasoitusmäärä koron vaikutuksesta jopa -9,51 miljoonaa euroa.

Vakuutusmatemaatikon kelpoisuusvaatimusten täydentäminen voi muuttaa vakuutusmatemaatikon kelpoisuusvaatimuksia keskipitkällä aikavälillä.

Ehdotuksilla ei ole merkittäviä vaikutuksia:

- eri väestöryhmien ja kotitalouksien taloudelliseen asemaan;

- kotitalouksien käyttäytymiseen;

- veroihin, maksuihin, yritystukiin, liiketoimintakustannuksiin tai ilmoitus-, lupa-, raportointi- ja rekisteröintimenettelyistä seuraaviin hallinnollisiin kustannuksiin;

- kilpailuun ja markkinoiden toimivuuteen, kuten uusien yritysten pääsyyn markkinoille, markkinoiden keskittymisasteeseen tai yritysten kilpailukeinojen (kuten hinnoittelu, laatu, mainonta) käyttöön;

- pieniin ja keskisuuriin yrityksiin, uuden yritystoiminnan aloittamiseen tai yritysten kasvumahdollisuuksiin;

- investointeihin tai tutkimus- ja kehittämistoimintaan ja innovaatioihin;

- yritysten kansainväliseen kilpailukykyyn;

- julkistalouden yhteisöjen rahoitukseen tai voimavarojen jakoon, kuten julkisen rahoitusjärjestelmän toimivuuteen ja rahoituksen kestävyyteen, valtion ja kuntien välisiin rahoitussuhteisiin ja kuntatalouteen yleensä tai yleishyödyllisten yhteisöjen ja kolmannen sektorin toimintaan;

- julkistalouden eri osatekijöihin, kuten julkisten palveluiden ja sosiaaliturvan tasoon ja kattavuuteen, julkisen sektorin työllisyyteen tai tuottavuuden edistämiseen julkisella sektorilla;

- yleiseen talouskehitykseen ja erityisesti kansantalouteen, kuten hintoihin, työmarkkinoihin, tavaroiden ja palveluiden kysyntään ja tarjontaan tai kansantalouden ja julkisen talouden rakenteeseen;

- viranomaisten keskinäisiin toimivaltasuhteisiin tai tehtävänjakoon;

- luonnonvarojen ja energian käyttöön;

- tuotteiden valmistukseen ja kulutuskäyttäytymiseen;

- toimintojen sijoittumiseen, kuljetus- ja liikkumistarpeisiin sekä eri liikennemuotojen keskinäisiin suhteisiin;

- ihmisten, terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen, päästöihin, jätteisiin, maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon ja sen muutokseen, luonnon monimuotoisuuteen, kasvillisuuteen tai eliöihin;

- yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön;

- perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumiseen;

- ihmisten keskinäisiin suhteisiin tai niitä koskevaan päätöksentekoon, kuten ihmisten sosiaalisiin suhteisiin ja yhteisöllisyyteen, mahdollisuuteen päättää perhe-elämästä taikka kansalaisten oikeussuhteisiin, kuten ihmisten sopimusvapauteen tai taloudelliseen toimintavapauteen;

- kansalaisten osallistumis- tai vaikuttamismahdollisuuksiin yhteiskunnassa, kuten mahdollisuuksiin vaikuttaa heitä tai heidän elinympäristöään tai koko yhteiskuntaa koskeviin asioihin tai osallistua järjestö- ja yhdistystoimintaan taikka yhdistysten ja muiden järjestöjen toimintaan;

- ihmisten henkiseen tai fyysiseen terveyteen, hyvinvointiin tai hyvinvoinnin jakautumiseen, kuten terveyskäyttäytymiseen ja kansantautien tärkeimpiin riskitekijöihin tai terveyden edellytyksiin, mahdollisuuksiin saada tai käyttää sosiaali- tai terveyspalveluluita taikka ihmisten elinoloihin tai arjen sujuvuuteen;

- yhdenvertaisuuteen ja syrjimättömyyteen taikka lapsiin tai sukupuolten väliseen tasa-arvoon;

-työllisyyteen, työvoiman kysyntään tai tarjontaan, työntekijöiden ja yritysten alueelliseen liikkuvuuteen, työntekijöiden asemaan, työmarkkinoiden toimivuuteen tai rakenteellisiin tekijöihin;

-tietoturvallisuuteen, tietojärjestelmäturvallisuuteen, tilaturvallisuuteen, henkilöturvallisuuteen, henkilöstöturvallisuuteen, työturvallisuuteen, pelastustoimeen tai vartiointiin;

-alueiden tuotantoon ja työllisyyteen, tietoyhteiskuntapalveluihin taikka palveluiden saatavuuteen ja käyttäjiin.

5 Lausuntopalaute

Yleisesti ottaen ehdotuksia kannatettiin, tai ainakaan niistä ei ollut huomautettavaa. Lausuntokierroksella esitettiin muutamia vakuutusyhtiölain yksityiskohtia tarkentavia ehdotuksia (ks.

alla). Työeläkevakuuttajat TELA ry on lisäksi kiinnittänyt huomiota siihen, että muutama suoraan Solvenssi II -muutosdirektiivin johdosta annettava uusi pykälä tulisi lisätä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 1 §:n 3 momentissa olevaan soveltamisalarajaukseen. Finanssivalvonta on toimittanut sosiaali- ja terveysministeriölle lähinnä teknisiä huomioita. Lausuntopalaute on pyritty ottamaan huomioon jatkovalmistelussa siinä määrin kuin se on ollut mahdollista, kiinnittäen huomiota direktiivien käsitteistöön ja voimassa olevien säännösten rakenteisiin.

Vakuutusyhtiölain 9 luvun 5 c §

Finanssiala ry (FA) ja Suomen Aktuaariyhdistys ry (SAY) kannattavat lisäystä liittyen tasoitusmäärälle hyvitettävään korkoon. Koron tulee olla vähintään nolla (ei-negatiivinen). SAY katsoo, että tämä tukee tasoitusmäärän määrittämisen periaatteita.

Vakuutusyhtiölain 10 luvun 8 §

SAY ehdottaa, että lain muutoksen perusteluissa tuotaisiin esille se, että volatiliteettikorjauksen osalta EIOPA raportoi virallisen luvun kuukausitasolla verkkosivuillaan koneellisesti luettavassa muodossa, mikä vähentää vakuutusyhtiöiden tarvetta itse tulkita ja laskea kyseistä erää lakitekstin perusteella.

Vakuutusyhtiölain 25 luvun 5 §

FA, SAY ja Tapaturmavakuutuskeskus ehdottavat, että pykälää täsmennetään poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen määräämisen osalta siten, että se vastaisi tarkemmin Solvenssi II -direktiivin 138 artiklan 4 kohtaa. FA ja SAY korostavat lausunnoissaan tilanteen vaikutusta vakuutusyhtiöiden toimintaan. SAY ja Tapaturmavakuutuskeskus painottavat lausunnoissaan seikkaperäisyyttä sen osalta, millainen tilanne katsotaan säännöksessä tarkoitetuksi epäsuotuisaksi taloudelliseksi tilanteeksi. SAY ehdottaa Solvenssi II -direktiivin säännöstä lisättäväksi pykälään omaksi momentikseen.

Vakuutusyhtiölain 25 luvun 27 a ja b §

FA kannattaa kansallisen valvontaviranomaisen ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen välisen tiedonantovelvoitteen sekä yhteistoimintafoorumeihin liittyvien toimien täsmentämistä.

Vakuutusyhtiölain 31 luvun 5 ja 6 §

FA:n mukaan ehdotetut muutokset noudattavat kansainvälistä kehitystä. FA kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että lakitasolla säännösten tulee olla riittävän täsmällisiä. Tapaturmavakuutuskeskus ja SAY katsovat, että vakuutusmatemaatikon yleisiä kelpoisuusvaatimuksia tulisi tarkentaa erityisesti sijoitustoiminnan osalta. SAY ehdottaa, että sijoitustoiminnan sijaan pykälässä ja perusteluissa mainittaisiin markkinariskit. SAY:n mukaan vaatimus sijoitustoiminnasta kokonaisuutena on erittäin laaja. Sen sijaan markkinariskien laskennan ja ymmärtämisen osalta vaatimus on relevantti. Muiden vakuutusmatemaatikon tehtävien edellyttämien alojen osalta SAY pitää tärkeänä, että tässä korostetaan nimenomaan työtehtäviä, mikä osaltaan selventää kyseistä kohtaa. SAY esittää myös muita perusteluita koskevia täsmennyksiä.

FA, SAY ja Tapaturmavakuutuskeskus toteavat lisäksi, ettei mahdollisilla uusilla vakuutusmatemaatikon tutkintovaatimuksilla ole vaikutusta jo suoritettuihin tutkintoihin eikä FA:n ja Tapaturmavakuutuskeskuksen mukaan myöskään nykylain puitteissa aloitettuihin, meneillään oleviin tutkintosuorituksiin.

6 Säännöskohtaiset perustelut

6.1 Vakuutusyhtiölaki

2 luku **Vakuutusyhtiön perustaminen ja toimilupa**

5 a §. *Finanssivalvonnan velvollisuus ilmoittaa toimilupahakemuksesta rajat ylittävissä tilanteissa*. Pykälä on uusi. Pykälän 1 momentin mukaan Finanssivalvonnan on ilmoitettava vakuutusyhtiön toimilupahakemuksesta Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ja asianomaisen vastaanottavan ETA-valtion valvontaviranomaiselle tietyissä rajat ylittävissä tilanteissa. Tällaisen ilmoituksen tekemiseksi edellytetään, että toimintasuunnitelman mukaan osaa liiketoiminnasta harjoitetaan toisessa ETA-valtiossa. Toiseksi edellytetään, että toimintasuunnitelman mukaan tällainen toiminta on todennäköisesti merkittävää (engl. of relevance) vastaanottavan ETA-valtion markkinoiden kannalta.

Pykälän 2 momentin mukaan ilmoituksen on oltava riittävän yksityiskohtainen ja kattava. Tarkoituksena on, että Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen sekä asianomaisen vastaanottavan ETA-valtion valvontaviranomainen voivat tehdä asianmukaisen arvioinnin suomalaisen vakuutusyhtiön tilanteesta ja vaikutuksista vastaanottavan ETA-valtion markkinoihin.

Muutosdirektiivillä Solvenssi II -direktiiviin lisätyn 152 a artiklan 4 kohdan mukaisesti selvää on, että ilmoitus ei rajoita Finanssivalvonnan eikä muiden vastaanottavien ETA-valtioiden valvontaviranomaisten Solvenssi II -direktiivissä säädettyä valvontatoimeksiantoa.

Pykälässä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä Solvenssi II -direktiiviin lisätty 152 a artiklan 1, 3 ja 4 kohta (vrt. Täytäntöönpanotaulukko, liitteenä esityksen lopussa).

9 luku **Vastuuvelka kirjanpidossa**

5 §. *Tasoitusmäärän tavoitemäärä*. Pykälässä säädetään tasoitusmäärän tavoitemäärästä. Säännös on kansallinen.

Vakuutusyhtiölain 11 luvun 3 §:n mukaan vakuutusyhtiön on laskettava vakavaraisuuspääomavaatimus joko luvun 7–18 §:n mukaisella standardikaavalla tai luvun 19–29 §:n mukaisella sisäisellä mallilla. Lain 25 luvun 4 §:n 1–3 kohdan mukaan Finanssivalvonta voi korottaa vakavaraisuuspääomavaatimusta, jos yhtiön riskiprofiili poikkeaa merkittävästi vakavaraisuusvaatimuksen laskennan perusoletuksista tai yhtiön riskiprofiili poikkeaa merkittävästi vastaavuus- tai volatiliteettikorjauksen tai vakavaraisuusäännösten voimaantuloon liittyvien siirtymätoimenpiteiden perusoletuksista.

Pykälän 1 momentissa säädetään, että jos vakuutusyhtiön vakavaraisuuspääomavaatimus lasketaan 11 luvussa tarkoitettua standardikaavaa käyttäen, tasoitusmäärän tavoitemäärä on standardikaavan mukainen perusvakavaraisuuspääomavaatimus, jossa otetaan huomioon vain vakuutusriskiosioiden pääomavaatimukset ja vastapuoliriski menevän jälleenvakuutuksen vastapuoliriskin pääomavaatimuksen osalta. Pykälän 2 momentissa säädetään, että jos vakavaraisuuspääomavaatimus lasketaan kokonaan tai osittain 11 luvussa tarkoitettua sisäistä mallia käyttäen, tasoitusmäärän tavoitemäärä on yhtiön käyttämän mallin mukainen vakavaraisuuspääomavaatimus, jossa on otettu huomioon samat riskit kuin 1 momentin mukaisessa laskelmassa.

Lain 11 luvun 9–34 §:ssä säädetään niistä edellytyksistä, joiden on täytyttävä, jotta vakuutusyhtiö voi siirtyä käyttämään standardikaavan asemasta sisäistä mallia. Luvun 34 §:n mukaan Finanssivalvonta voi myös vaatia yhtiötä tekemään osittaisen tai kokonaisen sisäisen mallin, jos

yhtiön riskiprofiili ei vastaa standardikaavan oletuksia. Sille ajalle, kun yhtiö tekee Finanssivalvonnan vaatimuksesta sisäistä mallia, Finanssivalvonta voi korottaa yhtiön vakavaraisuuspääomavaatimusta 25 luvun 4 §:n mukaisesti. Yhtiö voi tietenkin sopeuttaa toimintaansa niin, että standardikaavan oletukset täyttyvät. Yhtiö voi myös tyytyä täyttämään korotetun vakavaraisuuspääomavaatimuksen muuttamatta toimintaansa.

Korotetun vakavaraisuuspääomavaatimuksen on katsottava edustavan sitä oman varallisuuden määrää, joka vakuutusyhtiöllä olisi 12 luvun mukaan oltava vakavaraisuuspääomavaatimuksen täyttämiseksi. Täten on johdonmukaista, että korotettu vakavaraisuuspääomavaatimus otetaan huomioon 1 momentissa tarkoitetulta osalta tasoitusmäärän tavoitemäärässä. Tällöin myös kohdellaan yhtäläisesti kahta samanlaista yhtiötä, joista toinen on tehnyt sisäisen mallin ja toinen tyytyy vain täyttämään korotetun vakavaraisuuspääomavaatimuksen.

Edellä sanotun johdosta pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mukaan 1 ja 2 momenteissa tarkoitetussa vakavaraisuuspääomavaatimuksessa otetaan huomioon mahdollinen 25 luvun 4 §:ssä tarkoitettu vakavaraisuuspääomavaatimuksen korotus tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettujen riskien osalta.

5 c §. *Tasoitusmäärälle hyvitettävä korko*. Pykälän 1 momentin mukaan tasoitusmäärälle hyvitetään korkoa. Koron hyvittäminen tukee tasoitusmäärän reaaliarvon säilymistä. Tasoitusmäärää vastaavat varat sijoitettuina antavat sijoitustuottoja. Siten voidaan katsoa, että tasoitusmäärälle hyvitettävää korkoa voidaan rahoittaa näiden sijoitustuottojen kautta. Tasoitusmäärälle hyvitettävä korko ei saa ylittää Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen julkaiseman korkokäyrän euron viiden vuoden korkoa. Käytännössä tämä korko voi olla myös negatiivinen. Vakuutusyhtiölain 9 luvun 5 b §:n 3 momentin mukaan tasoitusmäärän purku- ja kartutusvahinkosuhteet on valittava niin, että vakuutusyhtiön vakuutusliikkeen ja korvauskulujakautuman ennusteeseen perustuva tasoitusmäärän arvioitu kehitys johtaa tavoitemäärää vastaavaan karttumaan vähintään 10 vuodessa ja korkeintaan 20 vuodessa. Luvun 5 c §:n 2 momentin mukaan vakuutusyhtiöllä voi olla myös sellaiset tasoitusmäärän laskuperusteet, joiden mukaan korkoa ei hyvitetä, kun tasoitusmäärä ylittää tavoitemäärän. Ei ole perusteltua, että oltaessa tavoitemäärän alapuolella, jolloin tavoitemäärään pitäisi pyrkiä, käytetään negatiivista korkoa, kun taas koron hyvittämistä ei vaadita tavoitemäärän yläpuolella. Lisäksi negatiivisen koron soveltaminen on ristiriidassa tasoitusmäärän reaaliarvon säilymisen kanssa. Negatiivisen koron soveltaminen saattaa jopa vaarantaa 5 b §:n 3 momentissa tarkoitetun vaatimuksen täyttymisen.

Edellä sanotun johdosta pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös siitä, että hyvitettävä korko ei saa olla negatiivinen. Säännös on kansallinen.

Pykälän 2 momentti vastaa voimassa olevaa 2 momenttia.

10 luku **Varojen ja velkojen arvostaminen ja vastuuvelka vakavaraisuuslaskennassa**

8 §. *Vastaavuuskorjauksen ja volatiliteettikorjauksen käyttäminen*. Pykälän 1 ja 2 momentti vastaavat sisällöltään voimassa olevaa lakia. Pykälän 1 momentissa määräaikoja ehdotetaan kuitenkin tarkennettaviksi siten, että ne vastaavat nykyistä paremmin Solvenssi II -direktiivin 77 b artiklan 2 kohdan tarkoitusta. Pykälän 7 momentti vastaa sisällöltään voimassa olevan pykälän 3 momenttia.

Pykälän uudessa 3–5 momentissa tarkennetaan volatiliteettikorjauksen vahvistamista ja julkaisemista, jotka suorittaa Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen Solvenssi II -direktiivin

77 e artiklan 1 kohdan c alakohdan nojalla. Säännökset ovat siten relevantteja pääosin vain Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen ja täytäntöönpanosäädöksiä antavan komission kannalta. Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen raportoi virallisen luvun kuukausitasolla verkkosivuillaan koneellisesti luettavassa muodossa, mikä vähentää vakuutusyhtiöiden tarvetta itse tulkita ja laskea kyseistä erää. Pykälän 4 momenttiin on kirjoitettu auki sisällöltään viittaus direktiivin 77 d artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädettyyn korkomarginaaliin. Komission tulkinnan mukaan pykälässä tarkoitetut asiat on pantava täytäntöön kansallisessa lainsäädäntöjärjestelmässä. Pykälän 3–5 momentissa pannaan täytäntöön nykyistä selkeämmin direktiivin 77 d artiklan 3 kohta (vrt. Täytäntöönpanotaulukko, liitteenä esityksen lopussa).

Pykälän uusi 6 momentti on nykytilaa selventävä. Muutosdirektiivillä on muutettu säännöksessä tarkoitettujen peruspisteiden määrää. Momentissa pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä muutettu Solvenssi II -direktiivin 77 d artiklan 4 kohta (vrt. Täytäntöönpanotaulukko, liitteenä esityksen lopussa).

11 luku **Pääomavaatimukset**

2 §. *Vakavaraisuuspääomavaatimus*. Pykälän uudessa 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi nimenomaisesti, ettei vakavaraisuuspääomavaatimus saa kattaa volatiliteettikorjauksen muutoksista johtuvaa oman perusvarallisuuden tappioriskiä. Komission tulkinnan mukaan asia on pantava täytäntöön kansallisessa lainsäädäntöjärjestelmässä. Momentissa pannaan täytäntöön nykyistä selkeämmin Solvenssi II -direktiivin 77 d artiklan 6 kohta (vrt. Täytäntöönpanotaulukko, liitteenä esityksen lopussa).

21 a §. *Finanssivalvonnan ilmoitusvelvollisuus sisäisen mallin käyttämistä tai sen muuttamista koskevasta hakemuksesta*. Pykälä on uusi. Pykälässä ehdotetaan tarkennettavaksi sisäisiä malleja koskien Finanssivalvonnan tiedonantovelvollisuuksia Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle. Yleisen yhteistyö- ja tiedonantovelvollisuuden sijaan sisäisiä malleja koskevista asioista ilmoittamisesta säädettäisiin nimenomaisesti. Pykälässä tarkoitettu Finanssivalvonnan ilmoittaminen Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle on tehtävä asetuksen (EU) 1094/2010 35 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

Pykälässä säädetään myös asetuksen (EU) 1094/2010 8 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen oikeudesta pyynnöstä antaa teknistä apua Finanssivalvonnalle tai muulle asianomaiselle valvontaviranomaiselle, joka on pyytänyt apua tehdäkseen päätöksen sisäistä mallia koskevasta hakemuksesta.

Pykälässä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä Solvenssi II -direktiivin 112 a artiklaan lisätty 3a kohta (vrt. Täytäntöönpanotaulukko, liitteenä esityksen lopussa).

25 luku **Vakuutusyhtiön ja vakuutusomistusyhteisön valvonta**

5 §. *Vakavaraisuuspääomavaatimuksen täyttämättä jääminen*. Pykälän 5 momentissa ehdotetaan säädettäväksi Finanssivalvonnan oikeudesta pyytää, että Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen toteaa Solvenssi II -direktiivissä tarkoitetun poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaolon.

Momenttia sovellettaessa Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen toteaa Finanssivalvonnan pyynnöstä poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaolon. Sanottu ei kuitenkaan rajoita asetuksen (EU) N:o 1094/2010 18 artiklan mukaisia Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen toimivaltuuksia.

Momentissa ehdotetaan tarkennettavaksi myös sitä, että Finanssivalvonta voi jatkaa pykälässä tarkoitettua määräaikaa vain sillä edellytyksellä, että Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen on ensin todennut Solvenssi II -direktiivin 138 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaolon. Finanssivalvonta ei voi todeta direktiivissä tarkoitetun poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaoloa itse taikka tehdä päätöstä määräajan jatkamisesta ilman Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen tekemää tällaisen tilanteen toteamista. Samalla tavalla kuin voimassa olevan säännöksen mukaan, Finanssivalvonnan tulee ottaa huomioon kaikki asiaan vaikuttavat tekijät, mukaan luettuna vakuutusteknisen vastuuvelan keskimääräinen kestoaika (duraatio), kun se arvioi erityisesti lisämääräajan pituutta.

Finanssivalvonnan on pyyntöä tehdessään ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen on päätöstä tehdessään arvioitava, onko kyseessä Solvenssi II -direktiivin 138 artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettu poikkeuksellisen epäsuotuisa tilanne. Mainitun säännöksen mukaan poikkeuksellinen epäsuotuisa tilanne on olemassa, kun yksi tai useampi seuraavista perusteista vaikuttaa vakavasti tai epäsuotuisasti sellaisten vakuutus- tai jälleenvakuutusyritysten taloudelliseen asemaan, joiden osuus markkinoista tai asianomaisista vakuutuslajeista on merkittävä:

a) odottamaton, voimakas ja vakava häiriö rahoitusmarkkinoilla;

b) pitkään alhainen korkotaso;

c) merkittävästi vaikuttava katastrofitapahtuma.

Komission tulkinnan mukaan asia on pantava täytäntöön nykyistä tarkemmin kansallisessa lainsäädäntöjärjestelmässä. Momentissa pannaan täytäntöön nykyistä selkeämmin Solvenssi II -direktiivin 138 artiklan 4 kohdan toinen alakohta (vrt. Täytäntöönpanotaulukko, liitteenä esityksen lopussa).

27 a §. *Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ja toisen ETA-valtion valvontaviranomaiselle toimitettavat tiedot rahoitusedellytysten heikentymisestä, kehittymässä olevista riskeistä tai kuluttajansuojaan liittyvistä huolenaiheista*. Pykälä on uusi. Pykälässä ehdotetaan tarkennettavaksi Finanssivalvonnan tiedonantovelvollisuuksia Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle sekä toisen ETA-valtion valvontaviranomaiselle. Pykälää sovelletaan seuraavissa kolmessa tilanteessa, joissa voi ilmaantua rajat ylittäviä vaikutuksia ja joista kahdessa ensimmäisessä suomalainen vakuutusyhtiö toimii toisessa ETA-valtiossa ja kolmannessa tilanteessa ulkomainen ETA-vakuutusyritys toimii Suomessa palvelujen tarjoamisen vapauden tai sijoittautumisvapauden perusteella:

1) vakuutusyhtiön rahoitusedellytykset heikentyvät (1 momentin mukainen kotivaltion valvontaviranomaisen ilmoitusvelvollisuus);

2) vakuutusyhtiö aiheuttaa muita kehittymässä olevia riskejä muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa harjoittamansa liiketoiminnan vuoksi (1 momentin mukainen kotivaltion valvontaviranomaisen ilmoitusvelvollisuus); tai

3) Finanssivalvonnalla on vakavia ja perusteltuja huolia kuluttajansuojaan liittyen (2 momentin mukainen isäntävaltion valvontaviranomaisen oikeus ilmoittaa).

Pykälän 3 momentin mukaan Finanssivalvonta ja toisen ETA-valtion valvontaviranomainen voivat saattaa 1 ja 2 momentissa tarkoitetun asian Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen

käsiteltäväksi ja pyytää sen apua, jos Finanssivalvonta ja toisen ETA-valtion valvontaviranomainen eivät voi saada kahdenvälistä ratkaisua aikaan.

Pykälän 4 momentin mukaan ilmoitusten on oltava riittävän yksityiskohtaisia ja kattavia. Säännöksen tarkoituksena on, että Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen sekä asianomaisen ETA-valtion valvontaviranomainen voivat tehdä 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa asianmukaisen arvioinnin suomalaisen vakuutusyhtiön tilanteesta ja vaikutuksista vastaanottavan ETA-valtion markkinoihin. Vastaavasti 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa ilmoituksen perusteella on voitava tehdä asianmukainen arviointi ulkomaisen ETA-vakuutusyrityksen tilanteesta ja vaikutuksista Suomen markkinoihin.

Muutosdirektiivillä Solvenssi II -direktiiviin lisätyn 152 a artiklan 4 kohdan mukaisesti selvää on, että ilmoitus ei rajoita Finanssivalvonnalle ja muiden vastaanottavien ETA-valtioiden valvontaviranomaisille Solvenssi II -direktiivissä säädettyä valvontatoimeksiantoa.

Pykälässä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä Solvenssi II -direktiiviin lisätty 152 a artiklan 2, 3 ja 4 kohta (vrt. Täytäntöönpanotaulukko, liitteenä esityksen lopussa).

27 b §. *Yhteistoimintafoorumit*. Muutosdirektiivillä Solvenssi II -direktiiviin lisätyn uuden 152 b artiklan 1 kohdan mukaan tietyissä rajat ylittävissä tilanteissa Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen voi omasta aloitteestaan tai asianomaisen valvontaviranomaisen pyynnöstä perustaa yhteistoimintafoorumin ja koordinoida eli sovittaa yhteen sen toimintaa, jos vakuutusyrityksen toiminnan johdosta ilmenee perusteltuja huolia vakuutettuihin etuihin liittyvistä kielteisistä vaikutuksista. Yhteistoimintafoorumin tarkoituksena on parantaa tietojenvaihtoa ja tehostaa yhteistoimintaa eri valvontaviranomaisten välillä.

Mainitun artiklan 1 kohdan mukaan Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen yhteistoimintafoorumin perustamiseksi edellytetään ensinnäkin, että jäsenvaltioon rekisteröity vakuutusyritys palvelujen tarjoamisen vapauden tai sijoittautumisvapauden perusteella harjoittaa tai aikoo harjoittaa vakuutusten tarjoamista toisessa jäsenvaltiossa. Toiseksi edellytetään, että:

- tällaisella toiminnalla on oltava merkitystä toisen vastaanottavan jäsenvaltion markkinoille;

- vakuutusyrityksen kotivaltion valvontaviranomainen on antanut Solvenssi II -direktiivin 152 a artiklan 2 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen rahoitusedellytysten heikentymisestä tai muista kehittymässä olevista riskeistä (vrt. edellä luvun 27 a §:n 1 momenttiin ehdotettu säännös); tai

- asia on annettu Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen käsiteltäväksi Solvenssi II -direktiivin 152 a artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Pykälä on uusi. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan, että Finanssivalvonta voi rajat ylittävissä tilanteissa perustaa yhteistoimintafoorumin. Tällöin edellytetään ainoastaan, että Finanssivalvonnan on sovittava asiasta kaikkien muiden asianomaisten ETA-valtioiden valvontaviranomaisten kanssa. Yhteistoimintafoorumin perustamista arvioitaessa ja sitä tosiasiallisesti tehtäessä Finanssivalvonta voi ottaa huomioon edellä 27 a §:n 1 momentissa tarkoitetut tilanteet, joissa Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen voi perustaa yhteistoimintafoorumin, mutta Finanssivalvonta ei kuitenkaan ole sidottu niihin tilanteisiin. Isäntävaltion valvontaviranomaisena Finanssivalvonta voisi siten perustaa yhteistoimintafoorumin myös tilanteissa, joissa on esimerkiksi kyse kuluttajansuojaan liittyvistä huolista, jos Finanssivalvonta sopii yhteistoimintafoorumin perustamisesta muiden asianomaisten valvontaviranomaisten kanssa.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi Finanssivalvonnan oikeudesta pyytää Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaista perustamaan yhteistoimintafoorumin. Jos Finanssivalvonta tekee pyynnön, sen on otettava huomioon 27 a §:n 1 momentissa tarkoitetut seikat, koska Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen voi perustaa yhteistoimintafoorumin ainoastaan niiden ehtojen täyttyessä. Momentissa ehdotetaan säädettäväksi myös Finanssivalvonnan oikeudesta osallistua sellaisen yhteistoimintafoorumin toimintaan, jonka on perustanut ja aloittanut toisen asianomaisen ETA-valtion valvontaviranomainen tai Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen.

Pykälän 3 momentin mukaan yhteistoimintafoorumille toimitettavien tietojen on oltava tarpeellisia, riittävän yksityiskohtaisia, kattavia ja oikea-aikaisia siten, että Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen sekä ETA-valtion valvontaviranomainen voivat tehdä asianmukaisen arvioinnin suomalaisen vakuutusyhtiön tilanteesta ja vaikutuksista vastaanottavan ETA-valtion markkinoihin ja että yhteistoimintafoorumi voisi toimia asianmukaisesti. Momentti ei vaikuta asetuksen (EU) 1094/2010 35 artiklan soveltamiseen.

Muutosdirektiivillä Solvenssi II -direktiiviin lisätyn 152 b artiklan 3 kohdan mukaisesti selvää on, että yhteistoimintafoorumin perustaminen ei rajoita Finanssivalvonnalle ja muiden vastaanottavien ETA-valtioiden valvontaviranomaisille Solvenssi II -direktiivissä säädettyä valvontatoimeksiantoa.

Pykälässä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä Solvenssi II -direktiiviin lisätty 152 b artikla (vrt. Täytäntöönpanotaulukko, liitteenä esityksen lopussa).

26 luku **Ryhmävalvonta ja ryhmän vakavaraisuuslaskenta**

28 §. *Valvontaviranomaisten päätös ryhmän sisäisestä mallista*. Pykälän 2 momentissa ehdotetaan tarkennettavaksi nimenomaisesti, että pykälän 1 momentissa tarkoitetun hakemuksen vastaanottamisesta on viipymättä ilmoitettava myös Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle muiden valvontakollegioon kuuluvien valvontaviranomaisten ohella. Kaikille näille viranomaisille on myös toimitettava täydelliset hakemusta koskevat tiedot ja uuden säännöksen mukaan myös kaikki vakuutusyhtiön toimittamat asiakirjat.

Momentissa säädetään Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen oikeudesta antaa asetuksen (EU) 1094/2010 8 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti pyynnöstä teknistä apua Finanssivalvonnalle tai muulle sitä pyytäneelle asianomaiselle valvontaviranomaiselle, joka on pyytänyt apua hakemuksia koskevien päätösten tekemiseksi.

Momentissa pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä muutettu Solvenssi II -direktiivin 231 artiklan 1 kohdan kolmas alakohta (vrt. Täytäntöönpanotaulukko, liitteenä esityksen lopussa).

Pykälän 5 momentissa ehdotetaan tarkennettavaksi säännöstä ryhmävalvojan toimivallasta tilanteessa, jossa Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen ei tee asetuksen (EU) 1094/2010 19 artiklan 3 kohdan mukaista päätöstä. Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen päätös, jonka tämä viranomainen jättää säännöksen mukaisessa tilanteessa tekemättä, liittyy Solvenssi II -direktiivin 231 artiklan 3 kohdan toiseen alakohtaan, joka koskee ryhmän sisäisen mallin käyttämistä koskevaa hakemusta. Tällöin Finanssivalvonnan on ryhmävalvojana ollessaan tehtävä päätös asiassa ottaen huomioon muiden asianomaisten valvontaviranomaisten näkemykset.

Momentissa pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä muutettu Solvenssi II -direktiivin 231 artiklan 3 kohdan kolmas alakohta (vrt. Täytäntöönpanotaulukko, liitteenä esityksen lopussa).

35 §. *Päätös menettelyn soveltamisesta*. Pykälän 5 momentissa ehdotetaan tarkennettavaksi säännöstä ryhmävalvojan toimivallasta tilanteessa, jossa Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen ei tee asetuksen (EU) 1094/2010 19 artiklan 3 kohdan mukaista päätöstä. Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen päätös, jonka tämä viranomainen jättää säännöksen mukaisessa tilanteessa tekemättä, liittyy Solvenssi II -direktiivin 237 artiklan 3 kohdan toiseen alakohtaan, joka koskee vakuutusyhtiön tytäryhtiöitä koskevaa hakemusta. Tällöin Finanssivalvonnan on ryhmävalvojana ollessaan tehtävä päätös asiassa ottaen huomioon muiden asianomaisten valvontaviranomaisten sekä muiden valvontakollegioon kuuluvien valvontaviranomaisten näkemykset.

Momentissa pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä muutettu Solvenssi II -direktiivin 237 artiklan 3 kohdan kolmas alakohta (vrt. Täytäntöönpanotaulukko, liitteenä esityksen lopussa).

31 luku **Vakuutusyhtiön toimintaa koskevat muut säännökset**

5 §. *Vakuutusmatemaatikon yleinen kelpoisuus*. Voimassa olevan pykälän 1 momentin 2 kohdassa säädetään niistä riittäviä tietoja koskevista vaatimuksista, joita vakuutusmatemaatikolta edellytetään. Kohdan mukaan vakuutusmatemaatikolta edellytetään riittäviä tietoja vakuutusmatematiikasta, riskiteoriasta, sijoitustoiminnan matematiikasta, todennäköisyyslaskennasta, tilastotieteestä, kirjanpidosta sekä vakuutuslainsäädännöstä ja muista vakuutusyhtiötä koskevista säännöksistä ja määräyksistä. Säännös on kansallinen.

Voimassa olevat vakuutusmatemaatikon riittäviä tietoja koskevat vaatimukset perustuvat eurooppalaisten aktuaariyhdistysten yhdistyksen AAE:n (Actuarial Association of Europe, aiemmin Groupe Consultatif Actuariel Européen) laatimaan eurooppalaiseen aktuaarikoulutuskehikkoon (engl. core syllabus for actuarial training in Europe). AAE on uudistanut tämän koulutuskehikon vuonna 2019. Muutettavan lainkohdan vaatimukset ehdotetaan päivitettäväksi siten, että ne vastaavat AAE:n uutta aktuaarikoulutuskehikkoa. Samalla vaatimusten sanamuotoa ehdotetaan muutettavaksi niin, että se mahdollistaa vaatimusten muuttamisen jatkossa ilman lain muuttamista.

Pykälän 1 momentin 2 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että vakuutusmatemaatikolta voitaisiin edellyttää tietoja sijoitustoiminnasta nykyistä laajemmin. Lisäksi kohtaan ehdotetaan lisättäväksi vaatimukset riittävistä tiedoista, jotka koskevat taloustiedettä, tietojenkäsittelyä ja muita vakuutusmatemaatikolta edellytettäviä aloja.

6 §. *Vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunta*. Pykälän 2 momentin mukaan vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunta laatii vaatimukset 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen tietojen osoittamiseksi, ja lautakunnalle suoritetaan tarvittavat lautakunnan määräämät kokeet ja muut suoritukset.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jonka mukaan vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunnan on muuttaessaan 2 momentin nojalla antamiaan vakuutusmatemaatikon tutkintovaatimuksia huolehdittava riittävistä siirtymäajoista. Tällä pyritään siihen, että vaatimukset eivät kohtuuttomasti kasva tai muutu sellaisten henkilöiden osalta, jotka ovat aloittaneet tutkinnon suorittamisen ennen muutosta voimassa olevien vaatimusten perusteella. Kun tutkintovaatimuksia on aikaisemmin muutettu, on tutkinnon suorittajana pidetty henkilöä, joka on suorittanut hyväksyttävästi jonkin lautakunnalle tehtävän suorituksen ennen muutettujen vaatimusten voimaantuloa. Siirtymäaikana on aiemmin käytetty vähintään kolmea vuotta. Lähtökohtana on, että jatkossakin vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunta pyrkisi noudattamaan vastaavia siirtymäaikoja. Tutkintoa suorittava henkilö voisi siten lähtökohtaisesti suorittaa vakuutusmatemaatikon

tutkinnon edellyttämät suoritukset loppuun ennen muutosta voimassa olleiden vaatimusten mukaisesti kohtuullisen ajan kuluessa uusien vaatimusten voimaantulosta. Säännös on kansallinen.

6.2 Laki työeläkevakuutusyhtiöistä

1 §. *Lain soveltamisala*. Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset, joita tässä esityksessä ehdotetaan vakuutusyhtiölakiin Solvenssi II -direktiivin johdosta. Niitä vakuutusyhtiölain säännöksiä, jotka uusina mainitaan tässä lain soveltamisalaa koskevassa säännöksessä, ovat vakuutusyhtiölain 2 luvun 5 a § sekä 25 luvun 27 a ja 27 b §. Solvenssi II -direktiiviä ei sovelleta suomalaisiin lakisääteistä työeläkevakuutustoimintaa harjoittaviin yhtiöihin.

6.3 Laki vakuutusten tarjoamisesta

5 §. *Määritelmät*. Pykälän 1 momentin 13 kohdassa tehdään viittauksen tekninen korjaus sijoituspalvelulain (747/2012) oikeaan pykälään.

40 §. *Kytkykaupan kielto kuluttajakaupassa*. Pykälän 2 momentissa tehdään viittauksen tekninen korjaus sijoituspalvelulain oikeaan pykälään.

41 §. *Yhdistetyt tarjoukset ja vakuutusta oheistuotteena koskeva kytkykaupan kielto muussa kuin kuluttajakaupassa*. Pykälän 2 momentissa tehdään viittauksen tekninen korjaus sijoituspalvelulain oikeaan pykälään.

58 §. *Vastuuvakuutus*. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan teknisiä tarkistuksia vakuutusmeklarin vastuuvakuutuksen vähimmäismääriin. Ehdotus vastaa IDD-muutosasetuksella muutetun IDD-direktiivin 10 artiklan 4 kohtaa (vrt. Täytäntöönpanotaulukko, liitteenä esityksen lopussa).

6.4 Vakuutussopimuslaki

5 d §. *Poikkeukset eräistä vakuutuksenantajan velvollisuuksista*. Pykälän 2 momentissa tehdään viittauksen tekninen korjaus sijoituspalvelulain oikeaan pykälään. Pykälätekstissä tehdään myös joitakin muita vähäisiä kielellisiä tarkistuksia, jotka kuitenkin vastaavat sisällöltään voimassa olevaa säännöstä.

7 Voimaantulo

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

Ponsi

Koska direktiiveissä on säännöksiä, jotka ehdotetaan pantaviksi täytäntöön lailla, annetaan eduskunnan hyväksyttäviksi seuraavat lakiehdotukset:

Lakiehdotukset

1.

Laki

vakuutusyhtiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vakuutusyhtiölain (521/2008) 9 luvun 5 c §, 10 luvun 8 §, 25 luvun 5 §:n 5 momentti, 26 luvun 28 §:n 2 ja 5 momentti ja 35 §:n 5 momentti sekä 31 luvun 5 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 9 luvun 5 c §, 10 luvun 8 §, 25 luvun 5 §:n 5 momentti, 26 luvun 28 §:n 2 ja 5 momentti ja 35 §:n 5 momentti laissa 303/2015 sekä 31 luvun 5 §:n 1 momentti laissa 981/2013,

lisätään 2 lukuun uusi 5 a §, 9 luvun 5 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 303/2015, uusi 3 momentti, 11 luvun 2 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 303/2015, uusi 3 momentti, 11 lukuun uusi 21 a §, 25 lukuun uusi 27 a ja 27 b § sekä 31 luvun 6 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 981/2013, uusi 4 momentti seuraavasti:

2 luku

Vakuutusyhtiön perustaminen ja toimilupa

Toimiluvan myöntäminen

5 a §

Finanssivalvonnan velvollisuus ilmoittaa toimilupahakemuksesta rajat ylittävissä tilanteissa

Jos Finanssivalvonta aikoo myöntää toimiluvan suomalaiselle vakuutusyhtiölle, jonka toimintasuunnitelman mukaan osaa toiminnasta harjoitetaan toisessa ETA-valtiossa palvelujen tarjoamisen vapauden tai sijoittautumisvapauden perusteella ja tällainen toiminta on todennäköisesti merkittävää vastaanottavan ETA-valtion markkinoiden kannalta, Finanssivalvonnan on ilmoitettava asiasta Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ja asianomaisen vastaanottavan ETA-valtion valvontaviranomaiselle.

Ilmoituksen on oltava riittävän yksityiskohtainen ja kattava.

9 luku

Vastuuvelka kirjanpidossa

5 §

Tasoitusmäärän tavoitemäärä

— —

Edellä 1 ja 2 momenteissa tarkoitetussa vakavaraisuuspääomavaatimuksessa otetaan huomioon mahdollinen 25 luvun 4 §:ssä tarkoitettu vakavaraisuuspääomavaatimuksen korotus tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettujen riskien osalta.

5 c §

Tasoitusmäärälle hyvitettävä korko

Tasoitusmääräsiirron yhteydessä tasoitusmäärälle hyvitetään korkoa. Hyvitettävä korko ei saa ylittää sellaista 10 luvun 7 §:ssä tarkoitettua vakavaraisuuslaskennassa vastuuvelan diskonttauksessa käytettävää euron viiden vuoden riskitöntä korkoa, missä ei ole otettu huomioon 10 luvun 8 §:ssä tarkoitettua vastaavuuskorjausta eikä volatiliteettikorjausta. Hyvitettävä korko ei kuitenkaan saa olla negatiivinen.

Vakuutusyhtiöllä voi olla myös sellaiset laskuperusteet, joiden mukaan korkoa ei hyvitetä, kun tasoitusmäärä ylittää tavoitemäärän.

10 luku

Varojen ja velkojen arvostaminen ja vastuuvelka vakavaraisuuslaskennassa

8 §

Vastaavuuskorjauksen ja volatiliteettikorjauksen käyttäminen

Vakuutusyhtiö voi Finanssivalvonnan ennalta antamalla suostumuksella käyttää vastaavuuskorjausta korkokäyrään laskiessaan käyttämisen edellytykset täyttäviin vakuutusvelvoitteisiin liittyvää 6 §:ssä tarkoitettua parasta estimaattia. Vakuutusyhtiö, joka käyttää vastaavuuskorjausta, ei saa palata menetelmään, johon ei sisälly vastaavuuskorjausta, niin kauan kuin vastaavuuskorjauksen käyttämisen edellytykset täyttyvät. Jos vastaavuuskorjauksen käyttämisen edellytykset eivät täyty, vakuutusyhtiön on viipymättä ilmoitettava asiasta Finanssivalvonnalle ja toteutettava tarvittavat toimenpiteet niiden täyttämiseksi. Jos vastaavuuskorjauksen käyttämisen edellytykset ovat jääneet täyttymättä yli kaksi kuukautta päivämäärästä, jona vakuutusyhtiö ei enää täyttänyt ehtoja, vakuutusyhtiön on lakattava käyttämästä vastaavuuskorjausta. Vakuutusyhtiö saa Finanssivalvonnan suostumuksella käyttää vastaavuuskorjausta uudelleen aikaisintaan kahden vuoden kuluttua siitä, kun vakuutusyhtiö lakkasi käyttämästä vastaavuuskorjausta.

Vakuutusyhtiö voi käyttää Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen julkaisemaa ja Euroopan komission vahvistamaa valuuttakohtaista tai maakohtaista volatiliteettikorjausta korkokäyrään laskiessaan 6 §:ssä tarkoitettua parasta estimaattia muille kuin 1 momentissa tarkoitetuille vakuutusvelvoitteille. Maakohtaista volatiliteettikorjausta sovelletaan kyseisen maan vakuutusmarkkinoilla myytävien tuotteiden vakuutusvelvoitteiden parhaan estimaatin laskentaan.

Riskittömien korkojen volatiliteettikorjauksen suuruus vastaa 65:tä prosenttia riskikorjatusta valuuttamarginaalista.

Riskikorjattu valuuttamarginaali lasketaan erotuksena marginaalista sen koron, joka voitaisiin saada kyseisen valuutan viitesalkkuun sisältyvistä omaisuuseristä, ja kyseisen valuutan asiaankuuluvan riskittömän peruskorkokäyrän korkojen välillä, sekä kyseisen marginaalin sen osuuden välillä, joka perustuu realistiseen arvioon omaisuuseriin liittyvästä odotetusta tappiosta tai odottamattomasta luottoriskistä taikka muusta riskistä.

Volatiliteettikorjausta sovelletaan vain niihin asiaankuuluviin korkokäyrän riskittömiin korkoihin, joita ei johdeta ekstrapoloimalla 7 §:n nojalla. Asiaankuuluvien korkokäyrän riskittömien korkojen ekstrapolointi perustuu näihin korjattuihin riskittömiin korkoihin.

Kunkin asiaankuuluvan maan osalta 2 momentissa tarkoitettua riskittömien korkojen volatiliteettikorjausta kyseisen maan valuutan kohdalla on ennen 65 prosentin kertoimen soveltamista korotettava riskikorjatun maamarginaalin ja kaksinkertaisen riskikorjatun valuuttamarginaalin erotuksella, kun kyseinen erotus on positiivinen ja riskikorjattu maamarginaali on suurempi

kuin 85 peruspistettä. Korotettua volatiliteettikorjausta sovelletaan kyseisen maan vakuutusmarkkinoilla myytävien tuotteiden vakuutus- ja jälleenvakuutusvelvoitteiden parhaan estimaatin laskentaan. Riskikorjattu maamarginaali lasketaan samalla tavoin kuin riskikorjattu valuuttamarginaali kyseisen maan valuutan kohdalla, mutta se perustuu viitesalkkuun, joka on edustava niiden omaisuuserien osalta, joihin vakuutus- ja jälleenvakuutusyritykset ovat sijoittaneet kyseisen maan vakuutusmarkkinoilla myytävien ja kyseisen maan valuutan määräisten tuotteiden vakuutus- ja jälleenvakuutusvelvoitteiden parhaan estimaatin kattamiseksi.

Lisäksi oletuksista, menetelmistä ja tarvittavista parametreista volatiliteettikorjauksen ja vastaavuuskorjauksen laskemiseksi säädetään komission asetuksen I osaston III luvun 4 jakson 3 ja 4 alajaksossa.

11 luku

Pääomavaatimukset

2 §

Vakavaraisuuspääomavaatimus

— —

Vakavaraisuuspääomavaatimus ei saa kattaa volatiliteettikorjauksen muutoksista johtuvaa oman perusvarallisuuden tappioriskiä.

Sisäiset mallit vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskennassa

21 a §

Finanssivalvonnan ilmoitusvelvollisuus sisäisen mallin käyttämistä tai sen muuttamista koskevasta hakemuksesta

Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle kaikista hakemuksista, jotka koskevat sisäisen mallin käyttämistä tai sen muuttamista. Finanssivalvonnan tai yhden tai useamman muun asianomaisen valvontaviranomaisen pyynnöstä Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen voi antaa teknistä apua Finanssivalvonnalle tai muulle asianomaiselle valvontaviranomaiselle hakemuksia koskevien päätösten osalta.

25 luku

Vakuutusyhtiön ja vakuutusomistusyhteisön valvonta

5 §

Vakavaraisuuspääomavaatimuksen täyttämättä jääminen

— —

Finanssivalvonta voi pyytää, että Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen toteaa poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaolon, jos vakuutus- tai jälleenvakuutusyritykset, joiden osuus markkinoista tai asianomaisista vakuutuslajeista on merkittävä, eivät todennäköi-

sesti pysty täyttämään jotakin 3 momentissa säädetyistä vaatimuksista. Vain jos Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen on todennut Finanssivalvonnan tai muun valvontaviranomaisen pyynnöstä poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaolon, Finanssivalvonta voi vielä pidentää 4 momentin mukaisesti jatkettua määräaikaa kohtuullisella enintään seitsemän vuoden pituisella lisäajalla ottaen huomioon kaikki asiaan vaikuttavat tekijät. Jos jatkettua määräaikaa vielä pidennetään, vakuutusyhtiön on toimitettava Finanssivalvonnalle kolmen kuukauden välein selvitys, jossa esitetään toteutetut toimenpiteet ja se, miten yhtiö on edistynyt vakavaraisuuspääomavaatimuksen täyttämisessä tai riskiprofiilin muuttamisessa.

— —

27 a §

Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ja toisen ETA-valtion valvontaviranomaiselle toimitettavat tiedot rahoitusedellytysten heikentymisestä, kehittymässä olevista riskeistä tai kuluttajansuojaan liittyvistä huolenaiheista

Jos Finanssivalvonta havaitsee, että suomalaisen vakuutusyhtiön rahoitusedellytykset heikentyvät tai vakuutusyhtiö aiheuttaa muita kehittymässä olevia riskejä toisessa ETA-valtiossa palvelujen tarjoamisen vapauden tai sijoittautumisvapauden perusteella harjoittamansa liiketoiminnan vuoksi, ja rahoitusedellytysten heikentymisellä tai kehittymässä olevilla riskeillä voi olla rajat ylittäviä vaikutuksia, Finanssivalvonnan on ilmoitettava asiasta Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ja asianomaisen vastaanottavan ETA-valtion valvontaviranomaiselle.

Finanssivalvonta voi ilmoittaa Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ja asianomaisen kotivaltion valvontaviranomaiselle myös, jos Finanssivalvonnalla on kuluttajansuojaan liittyviä vakavia ja perusteltuja huolenaiheita.

Finanssivalvonta ja asianomaisen ETA-valtion valvontaviranomainen voivat saattaa 1 ja 2 momentissa tarkoitetun asian Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen käsiteltäväksi ja pyytää sen apua, jos Finanssivalvonta ja asianomaisen ETA-valtion valvontaviranomainen eivät pääse kahdenväliseen ratkaisuun.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten on oltava riittävän yksityiskohtaisia ja kattavia.

27 b §

Yhteistoimintafoorumit

Finanssivalvonta voi perustaa yhteistoimintafoorumin sovittuaan asiasta kaikkien muiden asianomaisten ETA-valtioiden valvontaviranomaisten kanssa.

Finanssivalvonta voi pyytää Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaista perustamaan yhteistoimintafoorumin. Jos Finanssivalvonta tekee pyynnön, sen on otettava huomioon 27 a §:n 1 momentissa tarkoitetut seikat. Finanssivalvonta voi osallistua Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen tai muiden asianomaisten ETA-valtioiden valvontaviranomaisten perustaman yhteistoimintafoorumin toimintaan.

Finanssivalvonnan on omasta aloitteestaan ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen pyynnöstä toimitettava kaikki tarpeelliset, riittävän yksityiskohtaiset ja kattavat tiedot oikeaaikaisesti yhteistoimintafoorumille.

26 luku

Ryhmävalvonta ja ryhmän vakavaraisuuslaskenta

28 §

Valvontaviranomaisten päätös ryhmän sisäisestä mallista

— —

Finanssivalvonnan on ryhmävalvojana viipymättä ilmoitettava hakemuksen vastaanottamisesta muille valvontakollegioon kuuluville valvontaviranomaisille ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle sekä toimitettava niille täydellinen hakemus mukaan lukien vakuutusyhtiön toimittamat asiakirjat. Finanssivalvonnan tai muun asianomaisen valvontaviranomaisen pyynnöstä Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen voi antaa teknistä apua sitä pyytäneelle valvontaviranomaiselle hakemuksia koskevien päätösten osalta.

— —

Jos yhteistä päätöstä ei kuitenkaan tehdä kuuden kuukauden määräajassa eikä mikään asianomaisista valvontaviranomaisista ole pyytänyt Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen ratkaisua taikka jos Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen ei tee päätöstä Euroopan vakuutusvalvonta-asetuksen 19 artiklan 3 kohdan mukaisesti, Finanssivalvonnan on ryhmävalvojana tehtävä päätös asiassa. Finanssivalvonnan on otettava päätöksessä huomioon muiden asianomaisten valvontaviranomaisten näkemykset.

— —

35 §

Päätös menettelyn soveltamisesta

— —

Jos yhteistä päätöstä ei kuitenkaan tehdä kolmen kuukauden määräajassa eikä mikään asianomaisista valvontaviranomaisista ole pyytänyt Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen ratkaisua taikka jos Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen ei tee päätöstä Euroopan vakuutusvalvonta-asetuksen 19 artiklan 3 kohdan mukaisesti, Finanssivalvonnan on ryhmävalvojana tehtävä päätös asiassa. Päätöstä tehdessään Finanssivalvonnan on otettava huomioon muiden asianomaisten valvontaviranomaisten sekä muiden valvontakollegioon kuuluvien valvontaviranomaisten esittämät näkemykset.

— —

31 luku

Vakuutusyhtiön toimintaa koskevat muut säännökset

5 §

Vakuutusmatemaatikon yleinen kelpoisuus

Vakuutusmatemaatikolta edellytetään:

1) ylempää korkeakoulututkintoa, jossa syventävät opinnot on suoritettu matematiikassa, tai muuta vastaavat vaatimukset täyttävää ylempää korkeakoulututkintoa;

2) riittäviä tietoja vakuutusmatematiikasta, riskiteoriasta, sijoitustoiminnasta, todennäköisyyslaskennasta, tilastotieteestä, taloustieteestä, tietojenkäsittelystä, kirjanpidosta ja muilta

vakuutusmatemaatikolta edellytettäviltä aloilta sekä vakuutuslainsäädännöstä ja muista vakuutusyhtiötä koskevista säännöksistä ja määräyksistä;

3) käytännön kokemusta 6 luvun 20 §:ssä säädetyistä tai niihin rinnastettavista vakuutusmatemaatikon tehtävistä.

— —

6 §

Vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunta

— —

Muuttaessaan 2 momentin nojalla antamiaan tutkintovaatimuksia lautakunnan on huolehdittava riittävästä siirtymäajasta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 1 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 686/2019, seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

— —

Työeläkevakuutusyhtiöön ei kuitenkaan sovelleta vakuutusyhtiölain 1 luvun 2 a, 3, 3 a–3 c, 4, 5, 11 a ja 11 b §:ää, 13 §:n 1 momenttia sekä 14–16, 16 a, 17, 19, 24 a–24 c ja 25 §:ää, 2 luvun 1 a §:ää, 3 §:n 1–5 momenttia, 4, 5 ja 5 a §:ää, 6 §:n 2 ja 3 momenttia, 7 ja 9 b §:ää, 10 §:n 1 momentin 3 kohtaa sekä 12, 16, 17, 18 a, 18 b, 19 ja 20 §:ää, 3 lukua, 4 luvun 2–6 §:ää, 5 luvun 2 §:n 2 momenttia, 3, 6 a, 18 ja 18 a §:ää ja 22 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtaa, 6 luvun 1, 2, 2 a, 3, 4, 4 a, 5, 7, 7 a, 8–12, 12 a, 14–17, 18 ja 20 a–20 e §:ää, 21 §:n 1, 3 ja 5 kohtaa ja 22 §:ää, 7 luvun 6 §:ää, 8 luvun 24 ja 26 §:ää, 8 a lukua, 9 luvun 1–5, 5 a–5 d ja 7–12 §:ää ja 13 §:n 2 kohtaa, 10–13 ja 13 a lukua, 14 luvun 5 §:ää, 16 luvun 2 §:n 2, 4 ja 6 momenttia, 5 §:n 3 momenttia, 6 §:n 4 momenttia sekä 8–10 ja 13 §:ää, 17 luvun 2 §:n 3 momenttia, 19 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, 20 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, 21 luvun 6 ja 7 §:ää, 12 §:n 1 ja 2 momenttia ja 17–21 §:ää, 23 luvun 9 §:n 2 ja 3 momenttia ja 31 §:n 3 momenttia, 24 lukua, 25 luvun 1 §:ää, 3 §:n 2 momenttia, 4–7 §:ää, 16 §:n 1 momenttia eikä 25–27, 27 a ja 27 b §:ää, 26 lukua eikä 31 luvun 2, 4 ja 10 §:ää.

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

3.

Laki

vakuutusten tarjoamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutusten tarjoamisesta annetun lain (234/2018) 5 §:n 1 momentin 13 kohta, 40 §:n 2 momentti, 41 §:n 2 momentti ja 58 §:n 1 momentti seuraavasti:

5 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:
— —
13) *ammattimaisella asiakkaalla* sijoituspalvelulain 1 luvun 23 §:ssä tarkoitettua ammattimaista asiakasta;
— —

40 §

Kytkykaupan kielto kuluttajakaupassa

— —
Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta vakuutuksiin, jotka tarjotaan sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:ssä tarkoitetun sijoituspalvelun, kuluttajansuojalain 7 luvun 1 §:ssä tarkoitetun kuluttajaluoton tai maksupalvelulain (290/2010) 8 §:n 5 kohdassa tarkoitetun maksutilin ohessa.
— —

41 §

Yhdistetyt tarjoukset ja vakuutusta oheistuotteena koskeva kytkykaupan kielto muussa kuin kuluttajakaupassa

— —
Jos vakuutus tarjotaan tavaran tai muun palvelun kuin vakuutuksen ohessa siten, että vakuutus on oheistuote ja tavara tai muu palvelu on päätuote, muulle asiakkaalle kuin 40 §:ssä tarkoitetuille, asiakkaalle on tarjottava mahdollisuus ostaa tarjottava tavara tai palvelu erikseen. Edellä tässä momentissa säädettyä ei kuitenkaan sovelleta vakuutuksiin, jotka tarjotaan sijoituspalvelulain 1 luvun 15 §:ssä tarkoitetun sijoituspalvelun, kuluttajansuojalain 7 luvun 1 §:ssä tarkoitetun kuluttajaluoton tai maksupalvelulain 8 §:n 5 kohdassa tarkoitetun maksutilin ohessa.
— —

58 §

Vastuuvakuutus

Vakuutusmeklarilla on oltava Finanssivalvonnan hyväksymä vastuuvakuutus niiden ammatillisesta virheestä aiheutuvien vahinkojen korvaamiseksi, joista vakuutusmeklari on tämän lain mukaan vastuussa. Vastuuvakuutuksen määrän on oltava vähintään 1 300 380 euroa vahinkoa

kohti ja yhteensä 1 924 560 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohti. Sivutoimisen vakuutusmeklarin vastuuvakuutuksen määrän on oltava kohtuullisessa suhteessa vakuutusten tarjoamista koskevan liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen nähden.

— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

vakuutussopimuslain 5 d §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutussopimuslain (543/1994) 5 d §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 238/2018, seuraavasti:

5 d §

Poikkeukset eräistä vakuutuksenantajan velvollisuuksista

— —

Jos vakuutuksen hakija on sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 23 §:ssä tarkoitettu ammattimainen asiakas, tältä ei tarvitse pyytää tämän lain 4 b §:n 2 momentissa tarkoitettuja tietoja eikä tälle tarvitse antaa 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuja tietoja eikä tehdä 5 c §:ssä tarkoitettua sijoitusvakuutuksen asianmukaisuuden ja soveltuvuuden arviointia.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 23.1.2020

Pääministeri

Sanna Marin

Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen

Liitteet
Rinnakkaistekstit

1.

Laki

vakuutusyhtiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

muutetaan vakuutusyhtiölain (521/2008) 9 luvun 5 c §, 10 luvun 8 §, 25 luvun 5 §:n 5 momentti, 26 luvun 28 §:n 2 ja 5 momentti ja 35 §:n 5 momentti sekä 31 luvun 5 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 9 luvun 5 c §, 10 luvun 8 §, 25 luvun 5 §:n 5 momentti, 26 luvun 28 §:n 2 ja 5 momentti ja 35 §:n 5 momentti laissa 303/2015 sekä 31 luvun 5 §:n 1 momentti laissa 981/2013,

lisätään 2 lukuun uusi 5 a §, 9 luvun 5 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 303/2015, uusi 3 momentti, 11 luvun 2 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 303/2015, uusi 3 momentti, 11 lukuun uusi 21 a §, 25 lukuun uusi 27 a ja 27 b § sekä 31 luvun 6 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 981/2013, uusi 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	2 luku
	Vakuutusyhtiön perustaminen ja toimilupa
	Toimiluvan myöntäminen
	5 a §
	Finanssivalvonnan velvollisuus ilmoittaa toimilupahakemuksesta rajat ylittävissä tilanteissa
	Jos Finanssivalvonta aikoo myöntää toimiluvan suomalaiselle vakuutusyhtiölle, jonka toimintasuunnitelman mukaan osaa toiminnasta harjoitetaan toisessa ETA-valtiossa palvelujen tarjoamisen vapauden tai sijoittautumisvapauden perusteella ja tällainen toiminta on todennäköisesti merkittävää vastaanottavan ETA-valtion markkinoiden kannalta, Finanssivalvonnan on ilmoitettava asiasta Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ja asianomaisen vastaanottavan ETA-valtion valvontaviranomaiselle.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	Ilmoituksen on oltava riittävän yksityiskohtainen ja kattava.
	9 luku
	Vastuuvelka kirjanpidossa
	5 §
	Tasoitusmäärän tavoitemäärä
	— — — — — — — — — — — — — —
	Edellä 1 ja 2 momenteissa tarkoitetussa vakavaraisuuspääomavaatimuksessa otetaan huomioon mahdollinen 25 luvun 4 §:ssä tarkoitettu vakavaraisuuspääomavaatimuksen korotus tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettujen riskien osalta.
5 c §	5 c §
Tasoitusmäärälle hyvitettävä korko	*Tasoitusmäärälle hyvitettävä korko*
Tasoitusmääräsiirron yhteydessä tasoitusmäärälle hyvitetään korkoa. Hyvitettävä korko ei saa ylittää sellaista 10 luvun 7 §:ssä tarkoitettua vakavaraisuuslaskennassa vastuuvelan diskonttauksessa käytettävää euron viiden vuoden riskitöntä korkoa, missä ei ole otettu huomioon 10 luvun 8 §:ssä tarkoitettua vastaavuuskorjausta eikä volatiliteettikorjausta.	Tasoitusmääräsiirron yhteydessä tasoitusmäärälle hyvitetään korkoa. Hyvitettävä korko ei saa ylittää sellaista 10 luvun 7 §:ssä tarkoitettua vakavaraisuuslaskennassa vastuuvelan diskonttauksessa käytettävää euron viiden vuoden riskitöntä korkoa, missä ei ole otettu huomioon 10 luvun 8 §:ssä tarkoitettua vastaavuuskorjausta eikä volatiliteettikorjausta. *Hyvitettävä korko ei kuitenkaan saa olla negatiivinen.*
Vakuutusyhtiöllä voi olla myös sellaiset laskuperusteet, joiden mukaan korkoa ei hyvitetä, kun tasoitusmäärä ylittää tavoitemäärän.	Vakuutusyhtiöllä voi olla myös sellaiset laskuperusteet, joiden mukaan korkoa ei hyvitetä, kun tasoitusmäärä ylittää tavoitemäärän.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
10 luku	10 luku
Varojen ja velkojen arvostaminen ja vastuuvelka vakavaraisuuslaskennassa	**Varojen ja velkojen arvostaminen ja vastuuvelka vakavaraisuuslaskennassa**
8 §	8 §
Vastaavuuskorjauksen ja volatiliteettikorjauksen käyttäminen	*Vastaavuuskorjauksen ja volatiliteettikorjauksen käyttäminen*
Vakuutusyhtiö voi Finanssivalvonnan ennalta antamalla suostumuksella käyttää vastaavuuskorjausta korkokäyrään laskiessaan käyttämisen edellytykset täyttäviin vakuutusvelvoitteisiin liittyvää 6 §:ssä tarkoitettua parasta estimaattia. Vakuutusyhtiö, joka käyttää vastaavuuskorjausta, ei saa palata menetelmään, johon ei sisälly vastaavuuskorjausta, niin kauan kuin käyttämisen edellytykset täyttyvät. Jos vastaavuuskorjauksen käyttämisen edellytykset eivät täyty, vakuutusyhtiön olisi viipymättä ilmoitettava asiasta Finanssivalvonnalle ja toteutettava tarvittavat toimenpiteet niiden täyttämiseksi. Jos vastaavuuskorjauksen käyttämisen edellytykset ovat jääneet täyttymättä yli kaksi kuukautta, vakuutusyhtiön olisi lakattava käyttämästä vastaavuuskorjausta*, ja* vakuutusyhtiö saisi Finanssivalvonnan suostumuksella käyttää vastaavuuskorjausta uudelleen aikaisintaan kahden vuoden kuluttua.	Vakuutusyhtiö voi Finanssivalvonnan ennalta antamalla suostumuksella käyttää vastaavuuskorjausta korkokäyrään laskiessaan käyttämisen edellytykset täyttäviin vakuutusvelvoitteisiin liittyvää 6 §:ssä tarkoitettua parasta estimaattia. Vakuutusyhtiö, joka käyttää vastaavuuskorjausta, ei saa palata menetelmään, johon ei sisälly vastaavuuskorjausta, niin kauan kuin *vastaavuuskorjauksen käyttämisen* edellytykset täyttyvät. Jos vastaavuuskorjauksen käyttämisen edellytykset eivät täyty, vakuutusyhtiön *on* viipymättä ilmoitettava asiasta Finanssivalvonnalle ja toteutettava tarvittavat toimenpiteet niiden täyttämiseksi. Jos vastaavuuskorjauksen käyttämisen edellytykset ovat jääneet täyttymättä yli kaksi kuukautta *päivämäärästä, jona vakuutusyhtiö ei enää täyttänyt ehtoja, vakuutusyhtiön on* lakattava käyttämästä vastaavuuskorjausta. Vakuutusyhtiö *saa* Finanssivalvonnan suostumuksella käyttää vastaavuuskorjausta uudelleen aikaisintaan kahden vuoden kuluttua *siitä, kun vakuutusyhtiö lakkasi käyttämästä vastaavuuskorjausta.*
Vakuutusyhtiö voi käyttää Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen julkaisemaa ja Euroopan komission vahvistamaa valuuttakohtaista tai maakohtaista volatiliteettikorjausta korkokäyrään laskiessaan 6 §:ssä tarkoitettua parasta estimaattia muille kuin 1 momentissa tarkoitetuille vakuutusvelvoitteille. Maakohtaista volatiliteettikorjausta sovelletaan kyseisen maan vakuutusmarkkinoilla myytävien tuotteiden vakuutusvelvoitteiden parhaan estimaatin laskentaan.	Vakuutusyhtiö voi käyttää Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen julkaisemaa ja Euroopan komission vahvistamaa valuuttakohtaista tai maakohtaista volatiliteettikorjausta korkokäyrään laskiessaan 6 §:ssä tarkoitettua parasta estimaattia muille kuin 1 momentissa tarkoitetuille vakuutusvelvoitteille. Maakohtaista volatiliteettikorjausta sovelletaan kyseisen maan vakuutusmarkkinoilla myytävien tuotteiden vakuutusvelvoitteiden parhaan estimaatin laskentaan. *Riskittömien korkojen volatiliteettikorjauksen suuruus vastaa 65:tä prosenttia riskikorjatusta valuuttamarginaalista.*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	Riskikorjattu valuuttamarginaali lasketaan erotuksena marginaalista sen koron, joka voitaisiin saada kyseisen valuutan viitesalkkuun sisältyvistä omaisuuseristä, ja kyseisen valuutan asiaankuuluvan riskittömän peruskorkokäyrän korkojen välillä, sekä kyseisen marginaalin sen osuuden välillä, joka perustuu realistiseen arvioon omaisuuseriin liittyvästä odotetusta tappiosta tai odottamattomasta luottoriskistä taikka muusta riskistä. *Volatiliteettikorjausta sovelletaan vain niihin asiaankuuluviin korkokäyrän riskittömiin korkoihin, joita ei johdeta ekstrapoloimalla 7 §:n nojalla. Asiaankuuluvien korkokäyrän riskittömien korkojen ekstrapolointi perustuu näihin korjattuihin riskittömiin korkoihin.* *Kunkin asiaankuuluvan maan osalta 2 momentissa tarkoitettua riskittömien korkojen volatiliteettikorjausta kyseisen maan valuutan kohdalla on ennen 65 prosentin kertoimen soveltamista korotettava riskikorjatun maamarginaalin ja kaksinkertaisen riskikorjatun valuuttamarginaalin erotuksella, kun kyseinen erotus on positiivinen ja riskikorjattu maamarginaali on suurempi kuin 85 peruspistettä. Korotettua volatiliteettikorjausta sovelletaan kyseisen maan vakuutusmarkkinoilla myytävien tuotteiden vakuutus- ja jälleenvakuutusvelvoitteiden parhaan estimaatin laskentaan. Riskikorjattu maamarginaali lasketaan samalla tavoin kuin riskikorjattu valuuttamarginaali kyseisen maan valuutan kohdalla, mutta se perustuu viitesalkkuun, joka on edustava niiden omaisuuserien osalta, joihin vakuutus- ja jälleenvakuutusyritykset ovat sijoittaneet kyseisen maan vakuutusmarkkinoilla myytävien ja kyseisen maan valuutan määräisten tuotteiden vakuutus- ja jälleenvakuutusvelvoitteiden parhaan estimaatin kattamiseksi.*
Lisäksi oletuksista ja menetelmistä sekä tarvittavista parametreista volatiliteettikorjauksen ja vastaavuuskorjauksen laskemiseksi säädetään komission asetuksen I osaston III luvun 4 jakson 3 ja 4 alajaksossa.	*Lisäksi oletuksista, menetelmistä ja* tarvittavista parametreista volatiliteettikorjauksen ja vastaavuuskorjauksen laskemiseksi säädetään komission asetuksen I osaston III luvun 4 jakson 3 ja 4 alajaksossa.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	11 luku
	Pääomavaatimukset
	2 §
	Vakavaraisuuspääomavaatimus
	— — — — — — — — — — — — — — —
	Vakavaraisuuspääomavaatimus ei saa kattaa volatiliteettikorjauksen muutoksista johtuvaa oman perusvarallisuuden tappioriskiä.
	Sisäiset mallit vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskennassa
	21 a §
	Finanssivalvonnan ilmoitusvelvollisuus sisäisen mallin käyttämistä tai sen muuttamista koskevasta hakemuksesta
	Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle kaikista hakemuksista, jotka koskevat sisäisen mallin käyttämistä tai sen muuttamista. Finanssivalvonnan tai yhden tai useamman muun asianomaisen valvontaviranomaisen pyynnöstä Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen voi antaa teknistä apua Finanssivalvonnalle tai muulle asianomaiselle valvontaviranomaiselle hakemuksia koskevien päätösten osalta.
25 luku	25 luku
Vakuutusyhtiön ja vakuutusomistusyhteisön valvonta	**Vakuutusyhtiön ja vakuutusomistusyhteisön valvonta**
5 §	5 §
Vakavaraisuuspääomavaatimuksen täyttämättä jääminen	*Vakavaraisuuspääomavaatimuksen täyttämättä jääminen*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
Jos rahoitusmarkkinoilla ilmenee poikkeuksellisia häiriöitä, Finanssivalvonta voi pidentää 4 momentin mukaista jatkettua määräaikaa kohtuullisella enintään seitsemän vuoden pituisella lisäajalla ottaen huomioon kaikki asiaan vaikuttavat tekijät. Vakuutusyhtiön on tällöin toimitettava Finanssivalvonnalle kolmen kuukauden välein selvitys, jossa esitetään toteutetut toimenpiteet ja se, miten yhtiö on edistynyt vakavaraisuuspääomavaatimuksen täyttämisessä tai riskiprofiilin muuttamisessa.	*Finanssivalvonta voi pyytää, että Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen toteaa poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaolon, jos vakuutus- tai jälleenvakuutusyritykset, joiden osuus markkinoista tai asianomaisista vakuutuslajeista on merkittävä, eivät todennäköisesti pysty täyttämään jotakin 3 momentissa säädetyistä vaatimuksista. Vain jos Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen on todennut Finanssivalvonnan tai muun valvontaviranomaisen pyynnöstä poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaolon, Finanssivalvonta voi vielä pidentää 4 momentin mukaisesti jatkettua määräaikaa kohtuullisella enintään seitsemän vuoden pituisella lisäajalla ottaen huomioon kaikki asiaan vaikuttavat tekijät. Jos jatkettua määräaikaa vielä pidennetään, vakuutusyhtiön* on toimitettava Finanssivalvonnalle kolmen kuukauden välein selvitys, jossa esitetään toteutetut toimenpiteet ja se, miten yhtiö on edistynyt vakavaraisuuspääomavaatimuksen täyttämisessä tai riskiprofiilin muuttamisessa.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
	27 a §
	Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ja toisen ETA-valtion valvontaviranomaiselle toimitettavat tiedot rahoitusedellytysten heikentymisestä, kehittymässä olevista riskeistä tai kuluttajansuojaan liittyvistä huolenaiheista
	Jos Finanssivalvonta havaitsee, että suomalaisen vakuutusyhtiön rahoitusedellytykset heikentyvät tai vakuutusyhtiö aiheuttaa muita kehittymässä olevia riskejä toisessa ETA-valtiossa palvelujen tarjoamisen vapauden tai sijoittautumisvapauden perusteella harjoittamansa liiketoiminnan vuoksi, ja rahoitusedellytysten heikentymisellä tai kehittymässä olevilla riskeillä voi olla rajat ylittäviä vaikutuksia, Finanssivalvonnan on ilmoitettava asiasta Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ja asianomaisen vastaanottavan ETA-valtion valvontaviranomaiselle.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	Finanssivalvonta voi ilmoittaa Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ja asianomaisen kotivaltion valvontaviranomaiselle myös, jos Finanssivalvonnalla on kuluttajansuojaan liittyviä vakavia ja perusteltuja huolenaiheita. *Finanssivalvonta ja asianomaisen ETA-valtion valvontaviranomainen voivat saattaa 1 ja 2 momentissa tarkoitetun asian Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen käsiteltäväksi ja pyytää sen apua, jos Finanssivalvonta ja asianomaisen ETA-valtion valvontaviranomainen eivät pääse kahdenväliseen ratkaisuun.* *Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten on oltava riittävän yksityiskohtaisia ja kattavia.*
	27 b §
	Yhteistoimintafoorumit
	Finanssivalvonta voi perustaa yhteistoimintafoorumin sovittuaan asiasta kaikkien muiden asianomaisten ETA-valtioiden valvontaviranomaisten kanssa. *Finanssivalvonta voi pyytää Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaista perustamaan yhteistoimintafoorumin. Jos Finanssivalvonta tekee pyynnön, sen on otettava huomioon 27 a §:n 1 momentissa tarkoitetut seikat. Finanssivalvonta voi osallistua Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen tai muiden asianomaisten ETA-valtioiden valvontaviranomaisten perustaman yhteistoimintafoorumin toimintaan.* *Finanssivalvonnan on omasta aloitteestaan ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen pyynnöstä toimitettava kaikki tarpeelliset, riittävän yksityiskohtaiset ja kattavat tiedot oikea-aikaisesti yhteistoimintafoorumille.*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
26 luku	26 luku
Ryhmävalvonta ja ryhmän vakavaraisuuslaskenta	**Ryhmävalvonta ja ryhmän vakavaraisuuslaskenta**
28 §	28 §
Valvontaviranomaisten päätös ryhmän sisäisestä mallista	*Valvontaviranomaisten päätös ryhmän sisäisestä mallista*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Finanssivalvonnan on ryhmävalvojana viipymättä ilmoitettava asiasta muille valvontakollegioon kuuluville valvontaviranomaisille ja toimitettava niille täydellinen hakemus.	Finanssivalvonnan on ryhmävalvojana viipymättä ilmoitettava *hakemuksen vastaanottamisesta* muille valvontakollegioon kuuluville valvontaviranomaisille *ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle sekä toimitettava niille täydellinen hakemus mukaan lukien vakuutusyhtiön toimittamat asiakirjat. Finanssivalvonnan tai muun asianomaisen valvontaviranomaisen pyynnöstä Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen voi antaa teknistä apua sitä pyytäneelle valvontaviranomaiselle hakemuksia koskevien päätösten osalta*.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Jos yhteistä päätöstä ei kuitenkaan tehdä kuuden kuukauden määräajassa eikä mikään asianomaisista valvontaviranomaisista ole pyytänyt Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen ratkaisua taikka jos Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen asettaman lautakunnan päätösehdotus hylätään, Finanssivalvonnan on ryhmävalvojana tehtävä päätös asiassa. Finanssivalvonnan on otettava päätöksessä huomioon muiden asianomaisten valvontaviranomaisten näkemykset.	Jos yhteistä päätöstä ei kuitenkaan tehdä kuuden kuukauden määräajassa eikä mikään asianomaisista valvontaviranomaisista ole pyytänyt Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen ratkaisua taikka jos *Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen ei tee päätöstä Euroopan vakuutusvalvonta-asetuksen 19 artiklan 3 kohdan mukaisesti*, Finanssivalvonnan on ryhmävalvojana tehtävä päätös asiassa. Finanssivalvonnan on otettava päätöksessä huomioon muiden asianomaisten valvontaviranomaisten näkemykset.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
35 §	35 §
Päätös menettelyn soveltamisesta	*Päätös menettelyn soveltamisesta*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Jos yhteistä päätöstä ei kuitenkaan tehdä kolmen kuukauden määrärajassa eikä mikään asianomaisista valvontaviranomaisista ole	Jos yhteistä päätöstä ei kuitenkaan tehdä kolmen kuukauden määräajassa eikä mikään asianomaisista valvontaviranomaisista ole

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
pyytänyt Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen ratkaisua taikka jos Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen asettaman lautakunnan päätösehdotus hylätään, Finanssivalvonnan on ryhmävalvojana tehtävä päätös asiassa. Päätöstä tehdessään Finanssivalvonnan on otettava huomioon muiden asianomaisten valvontaviranomaisten sekä muiden valvontakollegioon kuuluvien valvontaviranomaisten esittämät näkemykset.	pyytänyt Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen ratkaisua taikka jos *Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen ei tee päätöstä Euroopan vakuutusvalvonta-asetuksen 19 artiklan 3 kohdan mukaisesti*, Finanssivalvonnan on ryhmävalvojana tehtävä päätös asiassa. Päätöstä tehdessään Finanssivalvonnan on otettava huomioon muiden asianomaisten valvontaviranomaisten sekä muiden valvontakollegioon kuuluvien valvontaviranomaisten esittämät näkemykset.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
31 luku	31 luku
Vakuutusyhtiön toimintaa koskevat muut säännökset	**Vakuutusyhtiön toimintaa koskevat muut säännökset**
5 §	5 §
Vakuutusmatemaatikon yleinen kelpoisuus	*Vakuutusmatemaatikon yleinen kelpoisuus*
Vakuutusmatemaatikolta edellytetään: 1) ylempää korkeakoulututkintoa, jossa syventävät opinnot on suoritettu matematiikassa, tai muuta vastaavat vaatimukset täyttävää ylempää korkeakoulututkintoa; 2) riittäviä tietoja vakuutusmatematiikasta, riskiteoriasta, sijoitustoiminnan matematiikasta, todennäköisyyslaskennasta, tilastotieteestä, kirjanpidosta sekä vakuutuslainsäädännöstä ja muista vakuutusyhtiötä koskevista säännöksistä ja määräyksistä; *sekä* 3) käytännön kokemusta 6 luvun 20 §:ssä säädetyistä tai niihin rinnastettavista vakuutusmatemaatikon tehtävistä.	Vakuutusmatemaatikolta edellytetään: 1) ylempää korkeakoulututkintoa, jossa syventävät opinnot on suoritettu matematiikassa, tai muuta vastaavat vaatimukset täyttävää ylempää korkeakoulututkintoa; 2) riittäviä tietoja vakuutusmatematiikasta, riskiteoriasta, *sijoitustoiminnasta, todennäköisyyslaskennasta, tilastotieteestä, taloustieteestä, tietojenkäsittelystä, kirjanpidosta ja muilta vakuutusmatemaatikolta edellytettäviltä aloilta* sekä vakuutuslainsäädännöstä ja muista vakuutusyhtiötä koskevista säännöksistä ja määräyksistä; 3) käytännön kokemusta 6 luvun 20 §:ssä säädetyistä tai niihin rinnastettavista vakuutusmatemaatikon tehtävistä.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	6 §
	Vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunta
	— — — — — — — — — — — — — — — —
	Muuttaessaan 2 momentin nojalla antamiaan tutkintovaatimuksia lautakunnan on huolehdittava riittävästä siirtymäajasta.
	_____
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 1 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 686/2019, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
1 §	1 §
Lain soveltamisala	*Lain soveltamisala*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Työeläkevakuutusyhtiöön ei kuitenkaan sovelleta vakuutusyhtiölain 1 luvun 2 a, 3, 3 a–3 c, 4, 5, 11 a ja 11 b §:ää, 13 §:n 1 momenttia sekä 14–16, 16 a, 17, 19, 24 a–24 c ja 25 §:ää, 2 luvun 1 a §:ää, 3 §:n 1–5 momenttia, 4 ja 5 §:ää, 6 §:n 2 ja 3 momenttia, 7 ja 9 b §:ää, 10 §:n 1 momentin 3 kohtaa sekä 12, 16, 17, 18 a, 18 b, 19 ja 20 §:ää, 3 lukua, 4 luvun 2–6 §:ää, 5 luvun 2 §:n 2 momenttia, 3, 6 a, 18 ja 18 a §:ää ja 22 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtaa, 6 luvun 1, 2, 2 a, 3, 4, 4 a, 5, 7, 7 a, 8–12, 12 a, 14–17, 18 ja 20 a–20 e §:ää, 21 §:n 1, 3 ja 5 kohtaa ja 22 §:ää, 7 luvun 6 §:ää, 8 luvun 24 ja 26 §:ää, 8 a lukua, 9 luvun 1–5, 5 a–5 d ja 7–12 §:ää ja 13 §:n 2 kohtaa, 10–13 ja 13 a lukua, 14 luvun 5 §:ää, 16 luvun 2 §:n 2, 4 ja 6 momenttia, 5 §:n 3 momenttia, 6 §:n 4 momenttia sekä 8–10 ja 13 §:ää, 17 luvun 2 §:n 3 momenttia, 19 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, 20 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, 21 luvun 6 ja 7 §:ää, 12 §:n 1 ja 2 momenttia ja 17–21 §:ää, 23 luvun 9 §:n 2 ja 3 momenttia ja 31 §:n 3 momenttia, 24 lukua, 25 luvun 1 §:ää, 3 §:n 2 momenttia, 4–7 §:ää, 16 §:n 1 momenttia sekä 25–27 §:ää, 26 lukua eikä 31 luvun 2, 4 ja 10 §:ää.	Työeläkevakuutusyhtiöön ei kuitenkaan sovelleta vakuutusyhtiölain 1 luvun 2 a, 3, 3 a–3 c, 4, 5, 11 a ja 11 b §:ää, 13 §:n 1 momenttia sekä 14–16, 16 a, 17, 19, 24 a–24 c ja 25 §:ää, 2 luvun 1 a §:ää, 3 §:n 1–5 momenttia, *4, 5 ja 5 a §:ää*, 6 §:n 2 ja 3 momenttia, 7 ja 9 b §:ää, 10 §:n 1 momentin 3 kohtaa sekä 12, 16, 17, 18 a, 18 b, 19 ja 20 §:ää, 3 lukua, 4 luvun 2–6 §:ää, 5 luvun 2 §:n 2 momenttia, 3, 6 a, 18 ja 18 a §:ää ja 22 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtaa, 6 luvun 1, 2, 2 a, 3, 4, 4 a, 5, 7, 7 a, 8–12, 12 a, 14–17, 18 ja 20 a–20 e §:ää, 21 §:n 1, 3 ja 5 kohtaa ja 22 §:ää, 7 luvun 6 §:ää, 8 luvun 24 ja 26 §:ää, 8 a lukua, 9 luvun 1–5, 5 a–5 d ja 7–12 §:ää ja 13 §:n 2 kohtaa, 10–13 ja 13 a lukua, 14 luvun 5 §:ää, 16 luvun 2 §:n 2, 4 ja 6 momenttia, 5 §:n 3 momenttia, 6 §:n 4 momenttia sekä 8–10 ja 13 §:ää, 17 luvun 2 §:n 3 momenttia, 19 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, 20 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, 21 luvun 6 ja 7 §:ää, 12 §:n 1 ja 2 momenttia ja 17–21 §:ää, 23 luvun 9 §:n 2 ja 3 momenttia ja 31 §:n 3 momenttia, 24 lukua, 25 luvun 1 §:ää, 3 §:n 2 momenttia, 4–7 §:ää, 16 §:n 1 momenttia eikä 25–27*, 27 a ja 27 b §:ää*, 26 lukua eikä 31 luvun 2, 4 ja 10 §:ää.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	————
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20
	.

3.

Laki

vakuutusten tarjoamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutusten tarjoamisesta annetun lain (234/2018) 5 §:n 1 momentin 13 kohta, 40 §:n 2 momentti, 41 §:n 2 momentti ja 58 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
5 §	5 §
Määritelmät	*Määritelmät*
Tässä laissa tarkoitetaan:	Tässä laissa tarkoitetaan:
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
13) *ammattimaisella asiakkaalla* sijoituspalvelulain 1 luvun 18 §:ssä tarkoitettua ammattimaista asiakasta;	13) *ammattimaisella asiakkaalla* sijoituspalvelulain 1 luvun *23* §:ssä tarkoitettua ammattimaista asiakasta;
— — — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — — —
40 §	40 §
Kytkykaupan kielto kuluttajakaupassa	*Kytkykaupan kielto kuluttajakaupassa*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta vakuutuksiin, jotka tarjotaan sijoituspalvelulain 1 luvun 11 §:ssä tarkoitetun sijoituspalvelun, kuluttajansuojalain 7 luvun 1 §:ssä tarkoitetun kuluttajaluoton tai maksupalvelulain (290/2010) 8 §:n 5 kohdassa tarkoitetun maksutilin ohessa.	Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta vakuutuksiin, jotka tarjotaan sijoituspalvelulain 1 luvun *15* §:ssä tarkoitetun sijoituspalvelun, kuluttajansuojalain 7 luvun 1 §:ssä tarkoitetun kuluttajaluoton tai maksupalvelulain (290/2010) 8 §:n 5 kohdassa tarkoitetun maksutilin ohessa.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
41 §	41 §
Yhdistetyt tarjoukset ja vakuutusta oheistuotteena koskeva kytkykaupan kielto muussa kuin kuluttajakaupassa	*Yhdistetyt tarjoukset ja vakuutusta oheistuotteena koskeva kytkykaupan kielto muussa kuin kuluttajakaupassa*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
Jos vakuutus tarjotaan tavaran tai muun palvelun kuin vakuutuksen ohessa siten, että vakuutus on oheistuote ja tavara tai muu palvelu on päätuote, muulle asiakkaalle kuin 40 §:ssä tarkoitetuille, asiakkaalle on tarjottava mahdollisuus ostaa tarjottava tavara tai palvelu erikseen. Edellä tässä momentissa säädettyä ei kuitenkaan sovelleta vakuutuksiin, jotka tarjotaan sijoituspalvelulain 1 luvun 11 §:ssä tarkoitetun sijoituspalvelun, kuluttajansuojalain 7 luvun 1 §:ssä tarkoitetun kuluttajaluoton tai maksupalvelulain 8 §:n 5 kohdassa tarkoitetun maksutilin ohessa.	Jos vakuutus tarjotaan tavaran tai muun palvelun kuin vakuutuksen ohessa siten, että vakuutus on oheistuote ja tavara tai muu palvelu on päätuote, muulle asiakkaalle kuin 40 §:ssä tarkoitetuille, asiakkaalle on tarjottava mahdollisuus ostaa tarjottava tavara tai palvelu erikseen. Edellä tässä momentissa säädettyä ei kuitenkaan sovelleta vakuutuksiin, jotka tarjotaan sijoituspalvelulain 1 luvun *15* §:ssä tarkoitetun sijoituspalvelun, kuluttajansuojalain 7 luvun 1 §:ssä tarkoitetun kuluttajaluoton tai maksupalvelulain 8 §:n 5 kohdassa tarkoitetun maksutilin ohessa.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —
58 §	58 §
Vastuuvakuutus	*Vastuuvakuutus*
Vakuutusmeklarilla on oltava Finanssivalvonnan hyväksymä vastuuvakuutus niiden ammatillisesta virheestä aiheutuvien vahinkojen korvaamiseksi, joista vakuutusmeklari on tämän lain mukaan vastuussa. Vastuuvakuutuksen määrän on oltava vähintään 1 250 000 euroa vahinkoa kohti ja yhteensä 1 850 000 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohti. Sivutoimisen vakuutusmeklarin vastuuvakuutuksen määrä on oltava kohtuullisessa suhteessa vakuutusten tarjoamista koskevan liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen nähden.	Vakuutusmeklarilla on oltava Finanssivalvonnan hyväksymä vastuuvakuutus niiden ammatillisesta virheestä aiheutuvien vahinkojen korvaamiseksi, joista vakuutusmeklari on tämän lain mukaan vastuussa. Vastuuvakuutuksen määrän on oltava vähintään *1 300 380* euroa vahinkoa kohti ja yhteensä *1 924 560* euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohti. Sivutoimisen vakuutusmeklarin vastuuvakuutuksen määrän on oltava kohtuullisessa suhteessa vakuutusten tarjoamista koskevan liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen nähden.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

vakuutussopimuslain 5 d §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutussopimuslain (543/1994) 5 d §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 238/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
5 d §	5 d §
Poikkeukset eräistä vakuutuksenantajan velvollisuuksista	*Poikkeukset eräistä vakuutuksenantajan velvollisuuksista*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Jos vakuutuksen hakija on sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 18 §:ssä tarkoitettu ammattimainen asiakas, tältä ei tarvitse pyytää *edellä* 4 b §:n 2 momentissa tarkoitettuja tietoja eikä tälle tarvitse antaa 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuja tietoja eikä tehdä 5 c §:ssä tarkoitettua sijoitusvakuutuksen asianmukaisuuden ja soveltuvuuden arviointia.	Jos vakuutuksen hakija on sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun *23* §:ssä tarkoitettu ammattimainen asiakas, tältä ei tarvitse pyytää *tämän lain* 4 b §:n 2 momentissa tarkoitettuja tietoja eikä tälle tarvitse antaa 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuja tietoja eikä tehdä 5 c §:ssä tarkoitettua sijoitusvakuutuksen asianmukaisuuden ja soveltuvuuden arviointia.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20
.

Muut liitteet
Liite. Täytäntöönpanotaulukko

Euroopan finanssivalvojien järjestelmän uudistaminen (ESFS / ESA Review)
Solvenssi II -direktiivin muutostarpeet (muutosdirektiivin 2 artikla)

Solvenssi II (SII) alkuperäinen	**SII-muutosdirektiivi**	**Vakuutusyhtiölaki (VYL), muutosehdotus**	**Perustelut ja muut huomiot**
Artikla 77d(4)	Artikla 77d(4), I virke (muutos)	VYL 10:8.6 § Vastaavuuskorjauksen ja volatiliteettikorjauksen käyttäminen	ESFS-ehdotus on vahvistettu ja julkaistu joulukuussa 2019.
4. Kunkin asiaankuuluvan maan osalta 3 kohdassa tarkoitettua riskittömien korkojen volatiliteettikorjausta kyseisen maan valuutan kohdalla on ennen 65 prosentin kertoimen soveltamista korotettava riskikorjatun maamarginaalin ja kaksinkertaisen riskikorjatun valuuttamarginaalin erotuksella aina, kun kyseinen erotus on positiivinen ja riskikorjattu maamarginaali on suurempi kuin 100 peruspistettä. (Korotettua volatiliteettikorjausta sovelletaan kyseisen maan vakuutusmarkkinoilla myytävien tuotteiden vakuutus- ja jälleenvakuutusvelvoitteiden parhaan	Kunkin asiaankuuluvan maan osalta 3 kohdassa tarkoitettua riskittömien korkojen volatiliteettikorjausta kyseisen maan valuutan kohdalla on ennen 65 prosentin kertoimen soveltamista korotettava riskikorjatun maamarginaalin ja kaksinkertaisen riskikorjatun valuuttamarginaalin erotuksella aina, kun kyseinen erotus on positiivinen ja riskikorjattu maamarginaali on suurempi kuin **85** peruspistettä. [---]	Kunkin asiaankuuluvan maan osalta 2 momentissa tarkoitettua riskittömien korkojen volatiliteettikorjausta kyseisen maan valuutan kohdalla on ennen 65 prosentin kertoimen soveltamista korotettava riskikorjatun maamarginaalin ja kaksinkertaisen riskikorjatun valuuttamarginaalin erotuksella, kun kyseinen erotus on positiivinen ja riskikorjattu maamarginaali on suurempi kuin 85 peruspistettä. Korotettua volatiliteettikorjausta sovelletaan kyseisen maan vakuutusmarkkinoilla myytävien tuotteiden vakuutus- ja jälleenvakuutusvelvoitteiden parhaan estimaatin laskentaan. Riskikorjattu maamarginaali	Komissio on kehottanut Suomea tarkentamaan myös SII-direktiivin 77d artiklan 3 ja 6 kohdan täytäntöönpanoa, ks. Komission huomiot / Solvenssi II -direktiivi, alla.

estimaatin laskentaan. Riskikorjattu maamarginaali lasketaan samalla tavoin kuin riskikorjattu valuuttamarginaali kyseisen maan valuutan kohdalla, mutta se perustuu viitesalkkuun, joka on edustava niiden omaisuuserien osalta, joihin vakuutus- ja jälleenvakuutusyritykset ovat sijoittaneet kyseisen maan vakuutusmarkkinoilla myytävien ja kyseisen maan valuutan määräisten tuotteiden vakuutus- ja jälleenvakuutusvelvoitteiden parhaan estimaatin kattamiseksi.)		lasketaan samalla tavoin kuin riskikorjattu valuuttamarginaali kyseisen maan valuutan kohdalla, mutta se perustuu viitesalkkuun, joka on edustava niiden omaisuuserien osalta, joihin vakuutus- ja jälleenvakuutusyritykset ovat sijoittaneet kyseisen maan vakuutusmarkkinoilla myytävien ja kyseisen maan valuutan määräisten tuotteiden vakuutus- ja jälleenvakuutusvelvoitteiden parhaan estimaatin kattamiseksi.	
Ei säännöstä.	Artikla 112(3a) (uusi kohta) 3a. Valvontaviranomaisten on ilmoitettava vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle kaikista sisäisen mallin käyttöä ja muuttamista koskevista hakemuksista asetuksen (EU) N:o 1094/2010 35 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen	VYL 11:21 a § (uusi) Finanssivalvonnan ilmoitusvelvollisuus sisäisen mallin käyttämistä tai sen muuttamista koskevasta hakemuksesta Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle kaikista hakemuksista, jotka koskevat sisäisen mallin käyttämistä tai sen muuttamista. Finanssivalvonnan tai yhden tai useamman muun asianomaisen valvontaviranomai-	Säännöskohtaiset perustelut Pykälä on uusi. [---] Pykälässä tarkoitettu Finanssivalvonnan ilmoittaminen Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle on tehtävä asetuksen (EU) 1094/2010 35 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Pykälässä säädetään myös asetuksen (EU) 1094/2010 8 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti

	voi yhden tai useamman asianomaisen valvontaviranomaisen pyynnöstä antaa teknistä apua sitä pyytäneille valvontaviranomaisille hakemuksia koskevien päätösten osalta mainitun asetuksen 8 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti.	sen pyynnöstä Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen voi antaa teknistä apua Finanssivalvonnalle tai muulle asianomaiselle valvontaviranomaiselle hakemuksia koskevien päätösten osalta.	Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen oikeudesta pyynnöstä antaa teknistä apua Finanssivalvonnalle tai muulle asianomaiselle valvontaviranomaiselle, joka on pyytänyt apua tehdäkseen päätöksen sisäistä mallia koskevasta hakemuksesta.
Ei säännöstä.	Artikla 152a (uusi) Ilmoitukset 1. Jos kotijäsenvaltion valvontaviranomainen aikoo antaa toimiluvan sellaiselle vakuutus- tai jälleenvakuutusyritykselle, jonka toimintasuunnitelma osoittaa, että osaa sen liiketoiminnasta harjoitetaan palvelujen tarjoamisen vapauden tai sijoittautumisvapauden perusteella toisessa jäsenvaltiossa, ja jos kyseinen toimintasuunnitelma osoittaa myös, että tällä toiminnalla on todennäköisesti merkitystä vastaanottavan jäsenvaltion markkinoille, kotijäsenvaltion valvontaviranomaisen on ilmoitettava asiasta vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ja asianomaisen	VYL 2:5 a § (uusi) Finanssivalvonnan velvollisuus ilmoittaa toimilupahakemuksesta rajat ylittävissä tilanteissa Jos Finanssivalvonta aikoo myöntää toimiluvan suomalaiselle vakuutusyhtiölle, jonka toimintasuunnitelman mukaan osaa toiminnasta harjoitetaan toisessa ETA-valtiossa palvelujen tarjoamisen vapauden tai sijoittautumisvapauden perusteella ja tällainen toiminta on todennäköisesti merkittävää vastaanottavan ETA-valtion markkinoiden kannalta, Finanssivalvonnan on ilmoitettava asiasta Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ja asianomaisen vastaanottavan ETA-valtion valvontaviranomaiselle.	Säännöskohtaiset perustelut VYL 2:5 a § [---] Tällaisen ilmoituksen tekemiseksi edellytetään, että toimintasuunnitelman mukaan osaa liiketoiminnasta harjoitetaan toisessa ETA-valtiossa. Toiseksi edellytetään, että toimintasuunnitelman mukaan tällainen toiminta on todennäköisesti merkittävää (engl. of relevance) vastaanottavan ETA-valtion markkinoiden kannalta.

	vastaanottavan jäsenvaltion valvontaviranomaiselle.	Ilmoituksen on oltava riittävän yksityiskohtainen ja kattava.	Pykälän 2 momentin mukaan ilmoituksen on oltava riittävän yksityiskohtainen ja kattava. Tarkoituksena on, että Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen sekä asianomaisen vastaanottavan ETA-valtion valvontaviranomainen voivat tehdä asianmukaisen arvioinnin suomalaisen vakuutusyhtiön tilanteesta ja vaikutuksista vastaanottavan ETA-valtion markkinoihin. Muutosdirektiivillä Solvenssi II -direktiiviin lisätyn 152 a artiklan 4 kohdan mukaisesti selvää on, että ilmoitus ei rajoita Finanssivalvonnan eikä muiden vastaanottavien ETA-valtioiden valvontaviranomaisten Solvenssi II -direktiivissä säädettyä valvontatoimeksiantoa. Pykälässä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä Solvenssi II -direktiiviin lisätty 152 a artiklan 1, 3 ja 4 kohta [---].

	2. Kotijäsenvaltion valvontaviranomaisen on, 1 kohdassa säädetyn ilmoituksen lisäksi, ilmoitettava vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ja asianomaisen vastaanottavan jäsenvaltion valvontaviranomaiselle myös, jos se havaitsee rahoitusedellytysten heikentymistä tai muita kehittymässä olevia riskejä, joita vakuutus- tai jälleenvakuutusyritys palvelujen tarjoamisen vapauden tai sijoittautumisvapauden perusteella harjoittamansa liiketoiminnan vuoksi aiheuttaa ja joilla voi olla rajatylittävä vaikutus. [---]	VYL 25:27 a § (uusi) Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ja toisen ETA-valtion valvontaviranomaiselle toimitettavat tiedot rahoitusedellytysten heikentymisestä, kehittymässä olevista riskeistä tai kuluttajansuojaan liittyvistä huolenaiheista Jos Finanssivalvonta havaitsee, että suomalaisen vakuutusyhtiön rahoitusedellytykset heikentyvät tai vakuutusyhtiö aiheuttaa muita kehittymässä olevia riskejä toisessa ETA-valtiossa palvelujen tarjoamisen vapauden tai sijoittautumisvapauden perusteella harjoittamansa liiketoiminnan vuoksi, ja rahoitusedellytysten heikentymisellä tai kehittymässä olevilla riskeillä voi olla rajat ylittäviä vaikutuksia, Finanssivalvonnan on ilmoitettava asiasta Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ja asianomaisen vastaanottavan ETA-valtion valvontaviranomaiselle.	
	[---] Vastaanottavan jäsenvaltion valvontaviranomainen voi myös ilmoittaa asianomaisen kotijäsenvaltion valvontaviranomaiselle, jos	Finanssivalvonta voi ilmoittaa Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle ja asianomaisen kotivaltion valvontaviranomaiselle myös,	VYL 25:27 a § [---] Pykälää sovelletaan seuraavissa kolmessa tilanteessa, joissa voi il-

	sillä on kuluttajansuojaan liittyviä vakavia ja perusteltuja huolenaiheita. [---]	jos Finanssivalvonnalla on kuluttajansuojaan liittyviä vakavia ja perusteltuja huolenaiheita.	maantua rajat ylittäviä vaikutuksia ja joista [---] kolmannessa tilanteessa ulkomainen ETA-vakuutusyritys toimii Suomessa palvelujen tarjoamisen vapauden tai sijoittautumisvapauden perusteella: [---] 3) Finanssivalvonnalla on vakavia ja perusteltuja huolia kuluttajansuojaan liittyen (2 momentin mukainen isäntävaltion valvontaviranomaisen oikeus ilmoittaa).
	[---] Valvontaviranomaiset voivat antaa asian vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen käsiteltäväksi ja pyytää sen apua tilanteissa, joissa kahdenvälistä ratkaisua ei voida saada aikaan.	Finanssivalvonta ja asianomaisen ETA-valtion valvontaviranomainen voivat saattaa 1 ja 2 momentissa tarkoitetun asian Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen käsiteltäväksi ja pyytää sen apua, jos Finanssivalvonta ja asianomaisen ETA-valtion valvontaviranomainen eivät pääse kahdenväliseen ratkaisuun.	VYL 25:27 a § Pykälän 3 momentin mukaan Finanssivalvonta ja toisen ETA-valtion valvontaviranomainen voivat saattaa 1 ja 2 momentissa tarkoitetun asian Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen käsiteltäväksi ja pyytää sen apua, jos Finanssivalvonta ja toisen ETA-valtion valvontaviranomainen eivät voi saada kahdenvälistä ratkaisua aikaan.
	3. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen ilmoitusten on oltava riittävän yksityiskohtaisia, jotta voidaan	VYL 25:27 a § Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten on oltava	VYL 25:27 a § Pykälän 4 momentin mukaan ilmoitusten on oltava

	suorittaa asianmukainen arviointi.	riittävän yksityiskohtaisia ja kattavia. HUOM! Saman sisältöinen VYL 2:5 a §:n 2 momentti ja säännöskohtaiset perustelut, ks. edellä.	riittävän yksityiskohtaisia ja kattavia. Säännöksen tarkoituksena on, että Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen sekä asianomaisen ETA-valtion valvontaviranomainen voivat tehdä 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa asianmukaisen arvioinnin suomalaisen vakuutusyhtiön tilanteesta ja vaikutuksista vastaanottavan ETA-valtion markkinoihin. Vastaavasti 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa ilmoituksen perusteella on voitava tehdä asianmukainen arviointi ulkomaisen ETA-vakuutusyrityksen tilanteesta ja vaikutuksista Suomen markkinoihin.
	4. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut ilmoitukset eivät rajoita kotijäsenvaltion ja vastaanottavan jäsenvaltion valvontaviranomaisille tässä direktiivissä säädettyä valvontatoimeksiantoa.	Ei nimenomaista säännöstä, ks. yleisperusteluiden jakso 2 EU-säädösten tavoitteet ja pääasiallinen sisältö sekä VYL 2:5 a §:n (edellä) ja VYL 25:27 a §:n säännöskohtaiset perustelut	VYL 25:27 a § Muutosdirektiivillä Solvenssi II -direktiiviin lisätyn 152 a artiklan 4 kohdan mukaisesti selvää on, että ilmoitus ei rajoita Finanssivalvonnalle ja muiden vastaanottavien ETA-valtioiden valvontaviranomaisille Solvenssi II -direktiivissä säädettyä valvontatoimeksiantoa.

			Pykälässä pannaan täytäntöön muutosdirektiivillä Solvenssi II -direktiiviin lisätty 152 a artiklan 2, 3 ja 4 kohta [---]. Perustelut 2 EU-säädösten tavoitteet ja pääasiallinen sisältö [---] Edellä tarkoitetut ilmoitukset eivät rajoita vakuutusyrityksen kotivaltion ja vastaanottavan jäsenvaltion valvontaviranomaisten Solvenssi II -direktiivissä säädettyä valvontaa koskevaa toimeksiantoa (muutosdirektiivillä lisättävän uuden 152 a artiklan 4 kohta). [---]
Ei säännöstä.	Artikla 152b (uusi) Yhteistoimintafoorumit 1. Vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen voi siinä tapauksessa, että sillä on perusteltua syytä olla huolissaan vakuutuksenottajille aiheutuvista kielteisistä vaikutuksista, omasta aloitteestaan tai yhden tai useamman asianomaisen valvontaviranomaisen pyynnöstä perustaa yhteistoimintafoorumin ja	VYL 25:27 b § (uusi) Yhteistoimintafoorumit Ei nimenomaista säännöstä, ks. säännöskohtaiset perustelut (direktiivissä säädetään vain EIOPA:n velvollisuuksista) Ks. kuitenkin alla VYL 25:27 b §:n 2 momentti, jossa säädetään Finanssivalvonnan oikeudesta pyytää, että EIOPA perustaa yhteistoimintafoorumin.	Säännöskohtaiset perustelut VYL 25:27 b § Muutosdirektiivillä Solvenssi II -direktiiviin lisätyn uuden 152 b artiklan 1 kohdan mukaan tietyissä rajat ylittävissä tilanteissa Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen voi omasta aloitteestaan tai asianomaisen valvontaviranomaisen

	koordinoida sitä asianomaisten valvontaviranomaisten välisen tietojenvaihdon ja yhteistoiminnan tehostamiseksi, jos vakuutus- tai jälleenvakuutusyritys harjoittaa tai aikoo harjoittaa toimintaa, joka perustuu palvelujen tarjoamisen vapauteen tai sijoittautumisvapauteen ja a) tällaisella toiminnalla on merkitystä vastaanottavan jäsenvaltion markkinoille; b) jos kotijäsenvaltion valvontaviranomainen on antanut 152 a artiklan 2 kohdan mukaisen ilmoituksen rahoitusedellytysten heikentymisestä tai muista kehittymässä olevista riskeistä; tai c) jos asia on annettu 152 a artiklan 2 kohdan mukaisesti vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen käsiteltäväksi.		pyynnöstä perustaa yhteistoimintafoorumin ja koordinoida eli sovittaa yhteen sen toimintaa, jos vakuutusyrityksen toiminnan johdosta ilmenee perusteltuja huolia vakuutettuihin etuihin liittyvistä kielteisistä vaikutuksista. Yhteistoimintafoorumin tarkoituksena on parantaa tietojenvaihtoa ja tehostaa yhteistoimintaa eri valvontaviranomaisten välillä. Mainitun artiklan 1 kohdan mukaan Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen yhteistoimintafoorumin perustamiseksi edellytetään ensinnäkin, että jäsenvaltioon rekisteröity vakuutusyritys palvelujen tarjoamisen vapauden tai sijoittautumisvapauden perusteella harjoittaa tai aikoo harjoittaa vakuutusten tarjoamista toisessa jäsenvaltiossa. Toiseksi edellytetään, että: - tällaisella toiminnalla on oltava merkitystä toisen vastaanottavan jäsenvaltion markkinoille; - vakuutusyrityksen kotivaltion valvontaviranomainen on antanut Solvenssi II

			-direktiivin 152 a artiklan 2 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen rahoitusedellytysten heikentymisestä tai muista kehittymässä olevista riskeistä (vrt. edellä luvun 27 a §:n 1 momenttiin ehdotettu säännös); tai - asia on annettu Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen käsiteltäväksi Solvenssi II -direktiivin 152 a artiklan 2 kohdan mukaisesti.
	2. Edellä oleva 1 kohta ei rajoita asianomaisten valvontaviranomaisten oikeutta perustaa yhteistoimintafoorumi, jos ne kaikki sopivat sen perustamisesta.	Finanssivalvonta voi perustaa yhteistoimintafoorumin sovittuaan asiasta kaikkien muiden asianomaisten ETA-valtioiden valvontaviranomaisten kanssa.	[---] Yhteistoimintafoorumin perustamista arvioitaessa ja sitä tosiasiallisesti tehtäessä Finanssivalvonta voi ottaa huomioon edellä 27 a §:n 1 momentissa tarkoitetut tilanteet, joissa Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen voi perustaa yhteistoimintafoorumin, mutta Finanssivalvonta ei kuitenkaan ole sidottu niihin tilanteisiin. [---]
		Finanssivalvonta voi pyytää Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaista perustamaan yhteistoimintafoorumin. Jos Finanssivalvonta tekee pyynnön, sen on otettava huomioon 27 a	Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi Finanssivalvonnan oikeudesta pyytää Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaista perusta-

		§:n 1 momentissa tarkoitetut seikat. Finanssivalvonta voi osallistua Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen tai muiden asianomaisten ETA-valtioiden valvontaviranomaisten perustaman yhteistoimintafoorumin toimintaan.	maan yhteistoimintafoorumin. Jos Finanssivalvonta tekee pyynnön, sen on otettava huomioon 27 a §:n 1 momentissa tarkoitetut seikat, koska Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen voi perustaa yhteistoimintafoorumin ainoastaan niiden ehtojen täyttyessä. Momentissa ehdotetaan säädettäväksi myös Finanssivalvonnan oikeudesta osallistua sellaisen yhteistoimintafoorumin toimintaan, jonka on perustanut ja aloittanut toisen asianomaisen ETA-valtion valvontaviranomainen tai Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen.
	3. Yhteistoimintafoorumin perustaminen 1 ja 2 kohdan mukaisesti ei rajoita kotijäsenvaltion ja vastaanottavan jäsenvaltion valvontaviranomaisille tässä direktiivissä säädettyä valvontatoimeksiantoa.	Ei nimenomaista säännöstä, ks. yleisperusteluiden jakso 2 EU-säädösten tavoitteet ja pääasiallinen sisältö sekä VYL 25:27 b §:n säännöskohtaiset perustelut.	VYL 25:27 b § Muutosdirektiivillä Solvenssi II -direktiiviin lisätyn 152 b artiklan 3 kohdan mukaisesti selvää on, että yhteistoimintafoorumin perustaminen ei rajoita Finanssivalvonnalle ja muiden vastaanottavien ETA-valtioiden valvontaviranomaisille Solvenssi II -direktiivissä säädettyä valvontatoimeksiantoa.

			Perustelut 2 EU-säädösten tavoitteet ja pääasiallinen sisältö [---] Edellä tarkoitetun yhteistoimintafoorumin perustaminen ei rajoita vakuutusyrityksen kotivaltion ja vastaanottavan jäsenvaltion valvontaviranomaisten Solvenssi II -direktiivissä säädettyä valvontaa koskevaa toimeksiantoa (muutosdirektiivillä lisättävän uuden 152 b artiklan 3 kohta). [---]
	4. Rajoittamatta asetuksen (EU) N:o 1094/2010 35 artiklan soveltamista asianomaisten valvontaviranomaisten on toimitettava vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen pyynnöstä kaikki tarpeelliset tiedot oikea-aikaisesti, jotta yhteistoimintafoorumi voi toimia asianmukaisesti.	Finanssivalvonnan on omasta aloitteestaan ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen pyynnöstä toimitettava kaikki tarpeelliset, riittävän yksityiskohtaiset ja kattavat tiedot oikea-aikaisesti yhteistoimintafoorumille.	VYL 25:27 b § Pykälän 3 momentin mukaan yhteistoimintafoorumille toimitettavien tietojen on oltava tarpeellisia, riittävän yksityiskohtaisia, kattavia ja oikea-aikaisia siten, että Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen sekä ETA-valtion valvontaviranomainen voivat tehdä asianmukaisen arvioinnin suomalaisen vakuutusyhtiön tilanteesta ja vaikutuksista vastaanottavan ETA-valtion markkinoihin ja että yhteistoimintafoorumi

			voisi toimia asianmukaisesti. Momentti ei vaikuta asetuksen (EU) 1094/2010 35 artiklan soveltamiseen.
Artikla 231(1)(3) Ryhmävalvojan on viipymättä tiedotettava muut valvontaviranomaisten kollegion jäsenet ja toimitettava heille täydellinen hakemus.	Artikla 231(1)(3) (muutos) Ryhmävalvojan on viipymättä ilmoitettava muille valvontaviranomaisten kollegion jäsenille, vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen mukaan lukien, hakemuksen vastaanottamisesta ja toimitettava kyseisille jäsenille täydellinen hakemus, yrityksen toimittamat asiakirjat mukaan lukien. Vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen voi yhden tai useamman asianomaisen valvontaviranomaisen pyynnöstä antaa teknistä apua sitä pyytäneille valvontaviranomaisille hakemuksia koskevien päätösten osalta asetuksen (EU) N:o 1094/2010 8 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti.	VYL 26:28.2 § (muutos) Valvontaviranomaisten päätös ryhmän sisäisestä mallista Finanssivalvonnan on ryhmävalvojana viipymättä ilmoitettava hakemuksen vastaanottamisesta muille valvontakollegioon kuuluville valvontaviranomaisille ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle sekä toimitettava niille täydellinen hakemus mukaan lukien vakuutusyhtiön toimittamat asiakirjat. Finanssivalvonnan tai muun asianomaisen valvontaviranomaisen pyynnöstä Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen voi antaa teknistä apua sitä pyytäneelle valvontaviranomaiselle hakemuksia koskevien päätösten osalta.	Säännöskohtaiset perustelut [---] Momentissa säädetään Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen oikeudesta antaa asetuksen (EU) 1094/2010 8 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti pyynnöstä teknistä apua Finanssivalvonnalle tai muulle sitä pyytäneelle asianomaiselle valvontaviranomaiselle, joka on pyytänyt apua hakemuksia koskevien päätösten tekemiseksi. [---]
Artikla 231(3)(3) Jos lautakunnan ehdottama päätös hylätään asetuksen (EU) N:o	Artikla 231(3)(3), I virke (muutos) Jos vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen ei tee tämän kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettua päätöstä	VYL 26:28.5 § (muutos) Jos yhteistä päätöstä ei kuitenkaan tehdä kuuden kuukauden määräajassa eikä mikään asianomaisista	Säännöskohtaiset perustelut Pykälän 5 momentissa ehdotetaan tarkennettavaksi säännöstä ryhmävalvo-

1094/2010 41 artiklan 2 ja 3 kohdan ja 44 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan mukaisesti, ryhmävalvoja tekee lopullisen päätöksen. Asianomaisten valvontaviranomaisten on tunnustettava päätös sitovaksi ja sovellettava sitä. Kuuden kuukauden määräaikaa pidetään mainitun asetuksen 19 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna sovitteluaikana.	asetuksen (EU) N:o 1094/2010 19 artiklan 3 kohdan mukaisesti, ryhmävalvojan on tehtävä lopullinen päätös. [---]	valvontaviranomaisista ole pyytänyt Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen ratkaisua taikka jos Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen ei tee päätöstä Euroopan vakuutusvalvonta-asetuksen 19 artiklan 3 kohdan mukaisesti, Finanssivalvonnan on ryhmävalvojana tehtävä päätös asiassa. Finanssivalvonnan on otettava päätöksessä huomioon muiden asianomaisten valvontaviranomaisten näkemykset. VYL 26:1.1 § 13 kohta (voimassa oleva) Määritelmät Tässä luvussa tarkoitetaan: ------ 13) *Euroopan vakuutusvalvonta-asetuksella* Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/79/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1094/2010; -------	jan toimivallasta tilanteessa, jossa Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen ei tee asetuksen (EU) 1094/2010 19 artiklan 3 kohdan mukaista päätöstä. Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen päätös, jonka tämä viranomainen jättää säännöksen mukaisessa tilanteessa tekemättä, liittyy Solvenssi II -direktiivin 231 artiklan 3 kohdan toiseen alakohtaan, joka koskee ryhmän sisäisen mallin käyttämistä koskevaa hakemusta. Tällöin Finanssivalvonnan on ryhmävalvojana ollessaan tehtävä päätös asiassa ottaen huomioon muiden asianomaisten valvontaviranomaisten näkemykset.

Artikla 237(3)(3), Jos lautakunnan ehdottama päätös hylätään asetuksen (EU) N:o 1094/2010 41 artiklan 2 ja 3 kohdan ja 44 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan mukaisesti, ryhmävalvoja tekee lopullisen päätöksen. Asianomaisten valvontaviranomaisten on tunnustettava päätös sitovaksi ja sovellettava sitä. Kolmen kuukauden määräaikaa pidetään kyseisen asetuksen 19 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna sovitteluaikana.	Artikla 237(3)(3), I virke (muutos) Jos vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen ei tee tämän kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettua päätöstä asetuksen (EU) N:o 1094/2010 19 artiklan 3 kohdan mukaisesti, ryhmävalvojan on tehtävä lopullinen päätös. [---]	VYL 26:35.5 § Päätös menettelyn soveltamisesta (muutos) Jos yhteistä päätöstä ei kuitenkaan tehdä kolmen kuukauden määräajassa eikä mikään asianomaisista valvontaviranomaisista ole pyytänyt Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen ratkaisua taikka jos Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen ei tee päätöstä Euroopan vakuutusvalvonta-asetuksen 19 artiklan 3 kohdan mukaisesti, Finanssivalvonnan on ryhmävalvojana tehtävä päätös asiassa. Päätöstä tehdessään Finanssivalvonnan on otettava huomioon muiden asianomaisten valvontaviranomaisten sekä muiden valvontakollegioon kuuluvien valvontaviranomaisten esittämät näkemykset. VYL 26:1.1 § 13 kohta (voimassa oleva) Määritelmät Tässä luvussa tarkoitetaan: --- 13) *Euroopan vakuutusvalvonta-asetuksella* Euroopan valvontaviranomaisen	Säännöskohtaiset perustelut Pykälän 5 momentissa ehdotetaan tarkennettavaksi säännöstä ryhmävalvojan toimivallasta tilanteessa, jossa Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen ei tee asetuksen (EU) 1094/2010 19 artiklan 3 kohdan mukaista päätöstä. Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen päätös, jonka tämä viranomainen jättää säännöksen mukaisessa tilanteessa tekemättä, liittyy Solvenssi II -direktiivin 237 artiklan 3 kohdan toiseen alakohtaan, joka koskee vakuutusyhtiön tytäryhtiöitä koskevaa hakemusta. Tällöin Finanssivalvonnan on ryhmävalvojana ollessaan tehtävä päätös asiassa ottaen huomioon muiden asianomaisten valvontaviranomaisten sekä muiden valvontakollegioon kuuluvien valvontaviranomaisten näkemykset.

		(Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/79/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1094/2010; -------	
Artikla 248(4)(3) Ryhmävalvojan on asianomaisia valvontaviranomaisia kuultuaan otettava asianmukaisesti huomioon Euroopan vakuutus- ja työeläkevalvontaviranomaisten komitean kahden kuukauden kuluessa kuulemispyynnön vastaanottamisesta antama lausunto ennen lopullisen päätöksensä tekoa. Päätös on perusteltava, ja siihen on sisällyttävä selitys, jos Euroopan vakuutus- ja työeläkevalvontaviranomaisten komitean antamasta lausunnosta on poikettu merkittävästi. Ryhmävalvojan on toimitettava päätös muille asianomaisille valvontaviranomaisille.	(Kumotaan 248 artiklan 4 kohdan kolmas alakohta.)	Ei VYL-muutostarvetta. Laki Finanssivalvonnasta 3 a § 3 ja 4 momentti (voimassa olevat) Yhteinen valvontamekanismi ja Euroopan finanssivalvontajärjestelmä Tehtäviään suorittaessaan Finanssivalvonnan on otettava huomioon sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, 3 §:n 4 momentissa mainitussa asetuksessa tarkoitetut EKP:n päätökset, ohjeet ja suositukset sekä EKP:n mainitun asetuksen nojalla antamat säädökset sekä 2 momentissa mainituissa asetuksissa tarkoitetun Euroopan pankkiviranomaisen, Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen, jäljempänä Euroopan	Perustelut 3 Nykytila ja sen arviointi Solvenssi II-direktiivin 248 artiklan 4 kohdan kolmannen alakohdan kumoaminen muutosdirektiivillä ei aiheuta tarvetta muuttaa kansallista lainsäädäntöä. Finanssivalvonnasta annetun lain 3 a §:n 3 ja 4 momentissa, jossa kumotussa kohdassa tarkoitetusta asiasta säädetään, ei enää nykyisin viitata vakuutus- ja työeläkevalvontaviranomaisten komiteaan (CEIOPS) vaan Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiseen.

		valvontaviranomaiset, päätökset, ohjeet ja suositukset, Euroopan järjestelmäriskikomitean suositukset sekä teknisiä standardeja sisältävät Euroopan komission säädökset, jotka komissio antaa sille Euroopan finanssivalvonta-asetuksissa säädetyn toimivallan nojalla. Jollei Euroopan valvontaviranomaisen tai Euroopan järjestelmäriskikomitean antaman ohjeen tai suosituksen noudattaminen ole mahdollista, Finanssivalvonnan on esitettävä perustelut ohjeesta tai suosituksesta poikkeamiseen ja toimitettava ne asianomaiselle Euroopan valvontaviranomaiselle tai Euroopan järjestelmäriskikomitealle.	

Komission huomiot
Solvenssi II -direktiivi

SII alkuperäinen	Komission huomiot (englanniksi)	VYL muutosehdotus	Perustelut ja muut huomiot
Artikla 77d(6) 6. Poiketen siitä, mitä 101 artiklassa säädetään, vakavaraisuuspääomavaatimus ei saa kattaa volatiliteettikorjauksen muutoksista johtuvaa oman perusvarallisuuden tappioriskiä.	[---] Unexpected losses from existing business due to changes of the volatility adjustment would therefore, by default, need to be covered in the calculation of the Solvency Capital Requirement. For this reason, [the Commission is] of the view that the exception for the volatility adjustment as set out in paragraph 6 of Article 77d of the Solvency II Directive should be transposed in national laws of the Member States.	VYL 11:2.3 § (uusi) Vakavaraisuuspääomavaatimus Vakavaraisuuspääomavaatimus ei saa kattaa volatiliteettikorjauksen muutoksista johtuvaa oman perusvarallisuuden tappioriskiä.	
Artikla 138(4)(2) Tätä kohtaa sovellettaessa vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen toteaa kyseisen valvontaviranomaisen pyynnöstä poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaolon, sanotun kui-	[C]ould you please clarify which provision [---] transpose the provisions regarding the request of recovery period for exceptional adverse situations? Could you please clarify how Finnish law ensures that a decision to extend the recovery period as set out in chapter 25, section 5(5) of VYL	VYL 25:5.5 § Vakavaraisuuspääomavaatimuksen täyttämättä jääminen Finanssivalvonta voi pyytää, että Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen toteaa poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaolon, jos vakuutus- tai jälleenvakuutusyritykset, joiden osuus markkinoista	Säännöskohtaiset perustelut Pykälän 5 momentissa ehdotetaan säädettäväksi Finanssivalvonnan oikeudesta pyytää, että Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen toteaa Solvenssi II -direktiivissä tarkoi-

tenkaan rajoittamatta asetuksen (EU) N:o 1094/2010 18 artiklan mukaisia vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen valtuuksia. Kyseinen valvontaviranomainen voi esittää pyynnön, jos vakuutus- tai jälleenvakuutusyritykset, joiden osuus markkinoista tai asianomaisista vakuutuslajeista on merkittävä, eivät todennäköisesti pysty täyttämään jotakin 3 kohdassa säädetyistä vaatimuksista. Poikkeuksellinen epäsuotuisa tilanne on olemassa, kun yksi tai useampi seuraavista perusteista vaikuttaa vakavasti tai epäsuotuisasti sellaisten vakuutus- tai jälleenvakuutusyritysten taloudelliseen asemaan, joiden osuus markkinoista tai asianomaisista vakuutuslajeista on merkittävä: a) odottamaton, voimakas ja vakava häiriö rahoitusmarkkinoilla;	only takes place in the situations referred to in the second sub-paragraph of Article 138(4) of the Solvency II Directive? [The Commission] wonder[s] how the law makes sure that such decision can only be taken in one of the cases of a closed list given in the Solvency II Directive. Furthermore, could also clarify how Finnish law ensures that the Finnish FSA takes the decision to extend the recovery period only where an exceptional adverse situation has been declared by EIOPA as referred to in the first sub-paragraph of Article 138(4) of the Solvency II Directive? While we understand that Section 3a of FivaL (laki Finanssivalvonnasta) ensures that any existing decisions or declarations by EIOPA generally have to be taken into account by the Finnish FSA, we believe that in this specific case it is important that an NSA cannot take a decision in absence	tai asianomaisista vakuutuslajeista on merkittävä, eivät todennäköisesti pysty täyttämään jotakin 3 momentissa säädetyistä vaatimuksista. Vain jos Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen on todennut Finanssivalvonnan tai muun valvontaviranomaisen pyynnöstä poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaolon, Finanssivalvonta voi vielä pidentää 4 momentin mukaisesti jatkettua määräaikaa kohtuullisella enintään seitsemän vuoden pituisella lisäajalla ottaen huomioon kaikki asiaan vaikuttavat tekijät. Jos jatkettua määräaikaa vielä pidennetään, vakuutusyhtiön on toimitettava Finanssivalvonnalle kolmen kuukauden välein selvitys, jossa esitetään toteutetut toimenpiteet ja se, miten yhtiö on edistynyt vakavaraisuuspääomavaatimuksen täyttämisessä tai riskiprofiilin muuttamisessa.	tetun poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaolon. Momenttia sovellettaessa Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen toteaa Finanssivalvonnan pyynnöstä poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaolon. Sanottu ei kuitenkaan rajoita asetuksen (EU) N:o 1094/2010 18 artiklan mukaisia Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen toimivaltuuksia. Momentissa ehdotetaan tarkennettavaksi myös sitä, että Finanssivalvonta voi jatkaa pykälässä tarkoitettua määräaikaa vain sillä edellytyksellä, että Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen on ensin todennut Solvenssi II -direktiivin 138 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaolon. Finanssivalvonta ei voi todeta direktiivissä tarkoi-

b) pitkään alhainen korkotaso; c) merkittävästi vaikuttava katastrofitapahtuma.	of a declaration by EIOPA.		tetun poikkeuksellisen epäsuotuisan tilanteen olemassaoloa itse taikka tehdä päätöstä määräajan jatkamisesta ilman Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen tekemää tällaisen tilanteen toteamista. Samalla tavalla kuin voimassa olevan säännöksen mukaan, Finanssivalvonnan tulee ottaa huomioon kaikki asiaan vaikuttavat tekijät, mukaan luettuna vakuutusteknisen vastuuvelan keskimääräinen kestoaika (duraatio), kun se arvioi erityisesti lisämääräajan pituutta. Finanssivalvonnan on pyyntöä tehdessään ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen on päätöstä tehdessään arvioitava, onko kyseessä Solvenssi II -direktiivin 138 artiklan 4 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettu poikkeuksellisen epäsuotuisa tilanne. Mainitun säännöksen mukaan poikkeuksellinen epäsuotuisa tilanne on

			olemassa, kun yksi tai useampi seuraavista perusteista vaikuttaa vakavasti tai epäsuotuisasti sellaisten vakuutus- tai jälleenvakuutusyritysten taloudelliseen asemaan, joiden osuus markkinoista tai asianomaisista vakuutuslajeista on merkittävä: a) odottamaton, voimakas ja vakava häiriö rahoitusmarkkinoilla; b) pitkään alhainen korkotaso; c) merkittävästi vaikuttava katastrofitapahtuma.

Vakuutusten tarjoamisesta annetun direktiivin (IDD) muutokset

IDD alkuperäinen	IDD-muutosasetus	Laki vakuutusten tarjoamisesta, muutosehdotus	Perustelut ja muut huomiot
Artikla 10(4) 4. Vakuutus- ja jälleenvakuutusedustajalla on oltava ammatillisesta virheestä aiheutuvan korvausvastuun kattamiseksi koko unionin alueella voimassa oleva ammatillinen vastuuvakuutus tai muu vastaava vakuus, jonka määrä on vähintään 1 250 000 euroa kutakin vahinkoa kohden ja yhteensä 1 850 000 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohden, jollei vakuutus- tai jälleenvakuutusyritys tai muu yritys, jonka puolesta vakuutus- tai jälleenvakuutusedustaja toimii tai on valtuutettu toimimaan, jo ole myöntänyt sille tällaista vakuutusta tai vastaavanlaista vakuutta tai jollei tämä yritys ole ottanut täyttä vastuuta edustajan toimista.	Artikla 10(4) 4. Vakuutus- ja jälleenvakuutusedustajalla on oltava ammatillisesta virheestä aiheutuvan korvausvastuun kattamiseksi koko unionin alueella voimassa oleva ammatillinen vastuuvakuutus tai muu vastaava vakuus, jonka määrä on vähintään 1 300 380 euroa kutakin vahinkoa kohden ja yhteensä 1 924 560 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohden, jollei vakuutus- tai jälleenvakuutusyritys tai muu yritys, jonka puolesta vakuutus- tai jälleenvakuutusedustaja toimii tai on valtuutettu toimimaan, jo ole myöntänyt sille tällaista vakuutusta tai vastaavanlaista vakuutta tai jollei tämä yritys ole ottanut täyttä vastuuta edustajan toimista.”	58 § 1 mom. Vastuuvakuutus Vakuutusmeklarilla on oltava Finanssivalvonnan hyväksymä vastuuvakuutus niiden ammatillisesta virheestä aiheutuvien vahinkojen korvaamiseksi, joista vakuutusmeklari on tämän lain mukaan vastuussa. Vastuuvakuutuksen määrän on oltava vähintään 1 300 380 euroa vahinkoa kohti ja yhteensä 1 924 560 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohti. Sivutoimisen vakuutusmeklarin vastuuvakuutuksen määrän on oltava kohtuullisessa suhteessa vakuutusten tarjoamista koskevan liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen nähden. 58 § 2 mom. 1 kohta (voimassa oleva) Vastuuvakuutuksen on täytettävä seuraavat ehdot: 1) vastuuvakuutuksen on oltava voimassa koko Euroopan talousalueella; --------	Perustelut 2 EU-säädösten tavoitteet ja pääasiallinen sisältö [---] Suomessa vastuuvakuutuksen vähimmäismääriä koskevat säännökset koskevat vain vakuutusmeklareita. HE 172/2017 vp, s. 169: ”Asiamiehiltä ei edellytetä vastuuvakuutusta tai muuta vastaavaa vakuutta, koska asiamiehet toimivat vakuutuksenantajan lukuun ja vastuulla. Tällöin vakuutuksenantaja vastaa pää- tai sivutoimisen asiamiehen toimista ja myös näiden aiheuttamista ammatillisista virheistä. Useita vakuutuksenantajia edustavan moniasiamiehen osalta vastuu voi jakaantua tapauksessa asianosaisina olevien vakuutuksenantajien kesken yleisten yksityisoikeudellisten

		58 § 5 mom. (voimassa oleva) Mitä tässä pykälässä säädetään vastuuvakuutuksesta, sovelletaan myös vastuuvakuutusta vastaavaan muuhun vakuuteen. Mitä tässä pykälässä säädetään vakuutusmeklarista, sovelletaan 1 momentissa tarkoitettuja vastuuvakuutuksen määriä sekä 2 momentin 1 kohtaa lukuun ottamatta sivutoimiseen vakuutusmeklariin. Mitä 2 momentissa säädetään vakuutuksenantajasta, sovelletaan myös muun vastaavan vakuuden antajaan.	säännösten mukaan.”
Artikla 10(6), toinen alakohta, (b) alakohta 6. Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet asiakkaiden suojelemiseksi siltä, ettei vakuutus- tai jälleenvakuutusedustaja tai sivutoiminen vakuutusedustaja kykene siirtämään vakuutusmaksua vakuutusyritykselle taikka korvausvaatimuksen määrää tai va-	Artikla 10(6), toinen alakohta, (b) alakohta	Ei säännöksiä.	Perustelut 1.1 Tausta [---] IDD-direktiivin 10 artiklan 6 kohdan toisen alakohdan b alakohdassa säädetään lisäksi eräistä vähimmäismääristä, jotka Suomi on valinnut olla panematta täytäntöön, eivätkä näiden vähimmäismäärien muutokset siten koske Suomea.

kuutusmaksun palautusta vakuutetulle. Nämä toimenpiteet voivat olla seuraavia: ------- b) vaatimus, että edustajan taloudellisen kantokyvyn on oltava pysyvästi 4 prosenttia vuotuisesta saatujen vakuutusmaksujen määrästä ja vähintään 18 750 euroa; -------	------ b) vaatimus, että edustajan taloudellisen kantokyvyn on oltava pysyvästi 4 prosenttia vuotuisesta saatujen vakuutusmaksujen määrästä ja vähintään 19 510 euroa;” -------		HE 172/2017 vp, s. 172: ”[---] Suomi on pannut mainitun [10 artiklan 6 kohdan toisen] alakohdan täytäntöön c alakohdassa tarkoitetun menetelmän mukaisesti. [---]”